

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXVII. évfolyam

7–8. szám

Komárom, 2016. július–augusztus

Ára 70 cent

HONNAN HOZOL FÉNYT?

„Két szememben a csodálkozás kigyúlt: – sötét ember, honnan hozol ma fényt?” (Áprily Lajos)

Azt az embert nem lehet tanítani, aki azt állítja magáról, hogy ő már tud. Amíg be nem látja és alázatosan be nem ismeri fogyatékoságát az ember, addig nem alkalmas a tanulásra.

Istennek Izráellel, illetve a népekkel kapcsolatos szándéka a világméretű misszió volt. Ám a választott nép nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, ennek ellenére Isten mégsem állt el örök tervétől. Mert Ő céljaiban hű és terveiben következetes. Távozása előtt végrendeletében foglalja össze missziói parancsát: „Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig” (Mt 28,18–20).

Így tehát, aki mást csinál, az valahol eltévesztette a célt. Pedig nincs mitől visszariadni. Az ígéretes pecsét Jézus szava: „Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig”.

Tanítvánnyá tenni másokat csak az képes, aki már maga is tanítvány. Aki Isten országának titkaira taníttatik. Aki magában hordozza a taníthatóság jegyeit. A magunk világán keresztül kell gondolkodnunk. A kör, hová Isten állított, az az, melyre munkásságunkat fordítanunk kell.

Nem akarjunk egyszerre sokat! Isten dolgai kicsiben kezdődnek. „És hasonlatos az Isten országa a mustármaghoz...” (Mt 13,31).

Sokat emlegetjük az ébredést, a megújulást. Kellene, ki-váltképp az ifjúsággal kapcsolatban, de hogy akarunk mi ébredést addig, amíg mi magunk nem égünk, amíg igaza van gróf Széchenyi Istvánnak, aki azt állítja: „Valóban a legtöbb dolog azért nem diszlik s nem virágzik a világon... mert forró vérről fontoltatik, szalmalánggra lobban és csigavérrel hajtatik végre.”

Az Úr Jézus szerető szíve égett az elveszett lelkekért. Mindig egy elveszett ember volt az, aki felé szolgált. Márpedig – ha tanítvány vagyok –, nem lehetek külön a Mesternél! Azért „amit tesztek, jó lélekkel végezzétek úgy, mint az Úrnak, és nem úgy, mint az embereknek” (Kol 3,23).

Mi abban a csapdában forgunk, hogy Jézussal való tapasztalatainkat, élményeinket valami kegyes helyhez akarjuk kötni, és vasárnapi istentiszteletektől, bibliaóráktól, hittanóráktól vagy valami szokatlan, rendkívüli alkalomtól várjuk azok létét.

Pedig bőséges, mi több, nagyon fontos lehetőségek vannak a hétköznapiakban is. Isten igéje azt mondja, hogy minden, amit csak teszünk, Isten előtt, az Ő tekintete előtt menjen végbe. Mindig és minden! Isten ezzel a teljes életünket szólítja meg. Hétköznapiainkat úgy, mint az ünnepeinket.

„Az igaz élet
a legszebb imádság!”

Mind a tevékeny életben, mind a betegágyon, otthon és útközben. Ami rám van bízva, azt teljes szívből kell végezni! Határozottan és örömmel, az Úrnak és nem embereknek. Hiszen semmi sincs, ami az emberi szívet annyira felemelhetné, a mindennapokban, a szenvedélyek és indulatok örök ostromában hozzára-
(Folytatás a 2. oldalon)

Reményik Sándor
Mindennapi rózsáinkat

**Te így imádkozol:
A mi mindennapi rózsáinkat
Add meg minékünk ma.
Add, hogy a kenyér mellett rózsá is legyen,
S add Istenem, hogy békében megéljünk
Több rózsán és kevesebb kenyeren.
Te így imádkozol,
Megtoldva csendesen a Miatyánkot.
És Jézus, a Miatyánk Poétája
Szelíden néz e rózsaszín imára –
És helybenhagyja a te betoldásod.**

Honnan hozol fényt?

(Befejezés az 1. oldalról)
gadt szennytől annyira megtisztíthatná, mint az istenség nagy gondolatával való foglalatoskodás. Sokszor egyáltalán nem figyelünk arra, ami a mi pillanatnyi feladatunk. Urunk azonban elvárja tőlünk, hogy amit éppen teszünk, azt tel-

is. Nyáron vagy az esztendő többi napján: imádkozzál és dolgozzál!

Ebben a sorrendben vár reánk továbbra is a feladat: szomjazó lelkeket azokhoz a forrásokhoz vezetni, amelyekből az életbölcesség éltető vizét meríthetik. Ha pedig valahol győz az imádság,

jes szívvel tegyük. Mind a magánéletünkben, mind pedig a nyilvánosság szeme előtt. A rejtett hűség Isten előtt különösképpen is drága. S mivel mindennapjaink legnagyobb része kis dolgokból áll, olyan felemelő, gazdagító érzés, hogy bármit teszünk is, az Úrnak tehetjük, neki szolgálhatunk a legkisebb feladattal

valahol felcsillan a több szeretet, valakinek lelke megfényesedik, s lepereg róla titokzatos gyümölcsként a jótett gyöngyszeme: mindnyájunk élete megszorodik, mindnyájunk élete tömöttebbé és dicsőségesebbé válik.

Ha mind hétköznapjainkat, mind ünnepnappajainkat az Úrnak ajánljuk, akkor

Az ÚR színe előtt

Felséges Úr, kitől jó minden áldás és adomány. Te szerezted és Te hoztad el az időknek alkalmatosságait, a telet, a tavaszt, nyárt és őszt az emberek javára; Te küldtél idején és későn való esőket az ember elvetett magvára; te adtál a földnek gyümölcsöző erőt, hogy megteremhesse ebben az évben is a mindennapi kenyeret. Áldott légy, hogy ígéreted szerint – hogy a vetés és az aratás, a hideg és a meleg, nyár és tél meg nem szűnnek – beteljesítetted a munkás reménységet, amelynek teljesezését egész évben vártad. Áldott légy, hogy megkoronáztad javaiddal ez esztendőt is. Áldott légy, hogy nagy irgalmasságod szerint nem bűneinkre tekintettel, hanem Krisztusban megáldottál minket. Cselekedd, hogy áldásaiddal akaratom szerint éljünk, mert csak így válik javunkra táplálékunk is. Segíts minket múltó napjainkban, hogy úgy tölthessük azokat, hogy a nagy aratás napján tiszta búzának találtsunk majd színed előtt, és Krisztusért betakarítsunk a Te csüredbe.

(Szikszay György)

emberi értékítélettől függetlenül végezhethetjük el feladatunkat, tölthetjük be szolgálatunkat. A nehézségek, az esetleges kudarcok, a sokáig nem látszó eredmények, a habozások és kétségek között; imára kulcsolt kézzel sem feledve Szabolcska Mihály gyönyörű versének szavait:

*Csak imádkozatok édes kis fiaim,
Istenfélelemmel, emberszeretettel...
Mert bűn az imádság, ha mit szájatok vall,*

*Meghazudtolnátok rút cselekedettel.
Ki sok imádsága nagy magaslatárul,
Mást lenéz kevélyen:*

*A jó Isten annak nincsen a szívében!
Csak imádkozatok édes kis fiaim,
Én tanítalak rá szerető szívemmel;
Az imádság áldás, az imádság élet,
Istenfélelemmel, emberszeretettel.*

*De ne feledjétek, hogy szeretet nélkül:
Hitünk csak sivárság...*

S hogy az igaz élet a legszebb imádság!

Hozzunk hát fényt Isten közeléből minden új reggelen!

Misák Alica

„Amikor egyszer a sokaság hozzá tódult, és hallgatta az Isten igéjét, ő a Genézaret-tó partján állt. Meglátott két hajót, amely a part mentén vesztegelt; a halászok éppen kiszálltak belőlük, és hálókát mosták. Ekkor beszállt az egyik hajóba, amelyik Simoné volt, és megkérte, hogy vigye őt egy kissé beljebb a parttól, azután leült, és a hajóból tanította a sokaságot. Miután abbahagyta a beszédet, ezt mondta Simonnak: »Evezz a mélyre, és vessétek ki hálótokat fogásra!« Simon így felelt: »Mester, egész éjszaka fáradtunk ugyan, és semmit sem fogtunk, de a te szavadra mégis kivettem a hálókát.« S amikor ezt megtették, olyan nagy tömeg halat kerítettek be, hogy szakadoztak a hálók; ezért intettek társaiknak, akik a másik hajóban voltak, hogy jöjjenek és segítsenek nekik. Azok pedig odamentek, és annyira megtöltötték mind a két hajót, hogy majdnem elsüllyedtek” (Lk 5,1–7).

Kedves Szolgatársak!

Örülök, hogy ismét együtt vagyunk itt Berekfürdőn. Én már vártam ezt az alkalmat, s örülök, ha többen is így vagyunk ezzel.

Az elhangzott íge kapcsán azt mondhatom, hogy mint halászok vagyunk együtt. Hiszem, hogy valamikor, valamilyen körülmények között mindnyájunkhoz szólt Jézus: Kövess engem, és én emberek halászává teszlek. Egyszer, valamikor mi is felajánlottuk Jézusnak azt, amink volt, mint ahogy Simon tette azt a hajójával. Azt mondtuk: Uram, te beszélj, én hallgatlak! Vagy esetleg: Uram, amit elmondtál, én azt továbbadom másoknak!

Majd hozzáfogtunk, jól vagy kevésbé jól. Néha úgy tűnik, elég jól el tudunk boldogulni ebben a világban. Úgy tűnik, hogy elég jól belejöttünk a dolgokba. Halászgatunk – legalábbis megpróbáljuk szavaink hálójával megtartani azokat, akik talán eleve benne vannak már a hálóinkban.

Néha pedig azt vesszük észre, hogy itt-ott lyukas a hálónk. Kiszökik egy-egy hal. Ekkor elmondjuk: Mit lehet tenni? Ilyen a világ! Ma már egyre kevesebb embert érdekel az evangélium és a hit. Egészen mással foglalkoznak az emberek. Vagy pedig részt veszünk egy-egy olyan alkalmon, ahol egy-két jó fogást sikerül megtanulni és ötletekkel gazdagosunk.

Simon értette a mesterségét. Régóta csinálta. Ismerte a víz állapotát, a halak járását, a napszakokat, amikor esély van a fogásra. Az éjszakai halászat általa-

Ha Ő mondja, akkor vedd ki a hálót!

ban meghozta az eredményt. De most... nem fogtak semmit.

Jézus a tanítás után azt mondta Simonnak, hogy vessék ki a hálót fogásra. Simont – bár bizonyára végighallgatta Jézus beszédét – nem tudjuk pontosan, hogy mi indította rá, de kivetette a hálót. Annyit mondott: „...a te szavadra mégis kivettem a hálókát”.

Simon Jézusnak engedelmeskedett. Nem az eszének, az ismereteinek, a tapasztalatnak. Azért csinálta, hogy Jézus kedvére tegyen. S az eredmény? Óriási halfogás!

Ez csoda, amely nem azért történt, hogy Simont egy jobb módszerre tanítsa meg a halászat terén, hanem hogy felhívja a figyelmet Jézus személyére. Jézus az Isten szentje, aki Ura mindennek. Olyan valaki, akinek tetszésére kell tenni mindent. A mindennapi munkát is, amit – s most nézzünk önmagunkba – mi is sokszor munkaként fogunk fel. Márpedig ha munka, akkor megvágatom, hogy mit végzek el és mit nem. Ha munka, akkor én döntöm el, hogy csinálom, vagy nem. A munka terén lehet kívánságműsort tartani: ezt akarom,

Fazekas László, egyházunk püspöke
(Fotó: Szarvas László)

azt nem akarom tenni! Ha munka, akkor vagy elfogadom a rólam szóló döntéseket ezzel kapcsolatban, vagy nem. Válogathatok. S az utóbbi időben sok esetben ilyen válogatósdit játszunk. Én itt akarok lenni, én ott akarok lenni. Én ezt akarom csinálni, azt pedig nem akarom csinálni...

Jézus viszont utat akar nyitni ahhoz, hogy érette munkálkodjunk. Ha ő mondja, akkor vessem ki a hálót – ne pusztán a megélhetésért, dicséretért, vagy papi babérkoszorúért, hanem Krisztusért. Azért a megváltó Urért, aki szolgálatra hívott és azt ígérte: „...íme, én veletek

vagyok minden napon a világ végezetéig”. Simon rádöbbenése minderre nagy volt. Jézus az ő egész mesterségét figyelembe véve, egy magasabb fokra emelte őt azzal, hogy szolgálatra hívta el: „Ne félj, ezentúl emberhalász leszel!” Ismereteit ezentúl magasabb színvonalon kell alkalmaznia. Amióta Jézus eljött, senki sem elégedhet meg azzal, hogy munkája csupán az egzisztenciája megtartását szolgálja. Nem elégedhetünk meg kevesebbel, attól hogy Őt és az Ő ügyét szolgáljuk.

Ez az alkalom is jó lehetőség a mi hálóink foltozgatására. Hogy ha kivetjük hálóinkat, ne bújjanak ki a halak, hanem nagy fogásunk lehessen. Nagyon fontos mindezt tisztázni magunkban és egymással. Olyan időszakban élünk, amikor egyre fontosabbá válik az, hogy ki hallgat Jézusra, ki követi őt, ki szolgál neki. Korszakunknak egy olyan határszakaszához érkeztünk, amelyben szintén a bírálkönyvének időszakát ismerhetjük fel, amikor nem volt lelki látás és lelki hallás, s mindenki azt tette, ami kedves volt a szemei előtt.

Mi hallgassunk Jézusra, s amikor mondja, vessük ki a hálót! Szolgáljunk neki hűséggel, s ő megjutalmazza azokat, akik őt szeretik. **Ámen.**

Mennyei Urunk, mi mindannyian szeretnénk neked szolgálni és abban örömet találni. Ide is azért jöttünk, hogy alkalmasságunkat erősítsük, magunkat rendbe rakjuk, akár egymás hite és tapasztalata által is épülünk. Tudjuk, hogy nagy időket élünk meg, s nagy hitre van szükség. Arra kérünk, hogy növeld a mi kis hitünket, hogy amikor szólsz, akkor minden kételkedés nélkül tudjunk neked igent mondani, szolgálni, szeretni, reménykedni és az embereket ébresztgetni. Adj nekünk jó reménységet afelől is, hogy hátrahagyott szeretteinket megtartod minden baj és gond nélkül, s nekünk pedig adsz olyan napokat, amelyek alkalmával kicsit előbbre tudunk lépni szolgálatunk fontosságának jobb megértésében és igyekezetünkben. A Jézus Krisztus nevében kérünk. **Ámen.**

„Ezért, szeretett testvéreim, legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgólkodjatok mindenkor az Úr munkájában, hiszen tudjátok, hogy fáradozásotok nem hiábavaló az Úrban” (1Kor 15,58).

Fazekas László

(Elhangzott 2016. június 13-án Berekfürdőn, a lelkesztovábbképző tanfolyam nyitó áhítatán.)

Boldogságkeresők, figyelem!

1946-ban, amikor diakónusi szolgálatra készültem a Felvidéken, kezembe került Szabó Aladárnak a *Jézus élete* című, igen értékes könyve (Budapesten, Nagy Sándor könyvnyomdájában adták ki 1907-ben). Ebben a szerző részletesen foglalkozik az emberi boldogsággal. Azzal, hogy hol keressük, hol találjuk meg.

E kérdéseket akkor már Isten gyermekként úgy tanulmányoztam, hogy a helyes választ továbbadhassam a boldogságot kereső testvéreimnek. Sok esetben ez eredménnyel is járt. Sikertült az élet vándorait a helyes út felé irányítani, ami mindig különös boldogsággal töltött el. Ezért vettem kezembe újra ezt a könyvet, hogy értékes gondolatait megosszam a boldogságkeresőkkel.

Ma is sok a boldogtalan ember, aki keresi a boldogságot, de nem tudatosan, csupán vágyódik utána. Nem tudja, hogy „*a boldogság az emberi élet küzdelmeinek vezércsillaga. Fény, amely rendesen távol van, de legalább vonzza a földi embert. Nem tudja, hogy a boldogság emberi.*”

Amikor Jézus a boldogmondásokban a boldogságról szól (*Mt 5*), az emberi szív vágyaiból indul ki. Azt állítja, hogy van boldogság. Szavaiból az is kitűnik, hogy a boldogság itt e földön elérhető, mert akiknek Ő boldogságot ígér, azok mind itt élnek a földön: itt vannak sírók, igaz életre vágyódók, igaz életet éhezők és szomjúhozók.

Ez a földi boldogság elérhető. Gyakran küzdelemmel, mert sok csalódásunk a kétségbeesés felé hajt bennünket, és már-már le is mondunk róla... Pedig a sok csalódásunk abból ered, hogy nem jó helyen keressük. Elfelejtjük, hogy a boldogság, ha földi is, ha emberi is, mindenesetre lelki kincs. És Jézus erre hívja fel figyelmünket az említett bibliai részben. Aki komo-

lyan olvassa, annak rendkívül becses tanítás ez. Igazán akkor értjük meg, ha Jézusra figyelünk.

Jézus szerint a boldogság nem gyönyör, nem élvezet, nem önzés, nem földi termék, hanem Isten adománya, olyan „égi növény”, amely az emberi szívbe ültetve emberivé lesz, de azt egyúttal át is alakítja, megszépíti. Mit kell tehát tennünk?

Istenre kell irányítani figyelmünket. Mert ki a lelki szegény? Bizonyára nem az, akinek kevés okosság jutott. „*Lelki szegény az, akinek a mértéke a nagy, a hatalmas, a gazdag Isten. Az olyan ember, aki Istenhez közeledik, és látja, hogy mily csodás szeretet van önála, azt érzi is, és az tudja, hogy Isten nélkül az ember szegény és nyomorult. Ezért ha megnyitja az Úr előtt a szívét, lelkét, s betelik az Isten országának javaival, boldogságot talál.*”

Csakhogy Isten országa nem egyszerre lesz a miénk. A lelki szegény sír és kesereg, amikor a saját nyomorúságának tudatára ébredt, az Isten országát pedig távolról látja csak. Boldog sírás ez, mert ezeket

a könnyeket Isten letörli. Ezek után a lélekbe csodálatos nyugalom, békesség és szelídség költözik. Az Istentől megvigasztalt lélek a továbbiakban már nem vágyódik a földi javak után. Boldog, ha azt, amire földi életében szüksége van, Isten kezéből veheti, mint örökös az örökhagyó akaratára szerint.

Az ilyen lélek sóvárog az Istennel való helyes viszony, az igaz, helyes magatartás után. Nemcsak az igazság után, hanem az igaz élet után is. Az Isten pedig kielégíti az ilyen sóvárgást, s a lelket mindjobban magához kapcsolja.

Az irgalmas Istentől azután átáradnak az emberbe az irgalmasság erői, s az ember, aki azelőtt önző és kapzsi volt, másokkal szemben is tud irgalmasságot gyako-

rolni. A boldogságot, amelyet megszerzett, másokkal is meg akarja osztani. Így a lélek mindig jobban megtisztul a bűnös szenvedélyektől, az önző gondolatoktól, a gonosz vágyaktól, s lelki szemeink örömmel látják, hogy Isten vezet bennünket. Éppen ezért arra törekszünk, hogy az áldott békét, amelyet Isten adott, terjesztjük. Sőt, készek leszünk háborúságot is szenvedni, hogy Istennel való helyes viszonyunkban megmaradhassunk. Ez tehát az egyre magasabbra szálló boldogság útja!

Tény, hogy sokan nem ezen az úton keresik a boldogságot. Ide olyan erők kellenek, amelyek lelkünket felfelé irányítják. Az Úr Jézus a természeti ember előtt ismeretlen forrásokat tár fel. Ha végül pedig Jézus útmutatása alapján az ember ezt a boldogságot megtalálta, akkor erőt, bölcsességet és szentséget nyert. Az Istennel való közösség és az Isten által adott igazi boldogság lehetővé teszi, de egyúttal költelességünké is, hogy másokra is sugároztassuk a kapott erőket.

Jézus azt kívánja híveitől: legyenek a föld sója, s a világ világossága. Mutassanak utat az élet sötét éjszakájában tévedezőknek. Ne tartsák meg maguknak az Istentől nyert kegyelmet. Óvják a lelkeket a romlástól, mint ahogy a só óv a rothadás ellen. Érvényesítsék a nyert isteni erőt cselekedeteikben, s így kényszerítsék az embereket, hogy Isten jóságának és kegyelmének nagyságát elismerjék, és az Urat dicsőítsék. Életükben Isten legyen az első, mert ő a legbecsesebb kincs! Az ő szent neve mindenekfelett való.

Jézus szerint tehát a boldogság igazi forrása: Isten. A tőle kapott rendeltetésünket pedig csak akkor teljesítjük, amikor az égi fényből annyit tudunk venni, hogy vissza is tudjuk sugározni szóval: amikor Istentől bizonyosságot teszünk, Istent dicsőítjük. Jézus előtt nincs földi gát. Ő a lelket oly magasra emeli, ahol nincs más, mint Isten és az ő országa, s ahol az Úr és az ő gyermeke közötti szeretetteljes összeköttetést semmi meg nem akadályozza.

Vizsgáljuk meg magunkat, hogy így keressük-e boldogságunkat! Egyáltalán: milyen boldogságot keresünk? A földi örömeink boldogságát vagy Isten megmentő hatalmának, bennünket átölelő megváltó szeretetének boldogságát?

Amikor én ezt a boldogságot megtaláltam, magamévá tettem, túlaradó öröm töltötte be szívemet, s nem tudtam magamban tartani. Sokaknak adtam tovább, s ez tette teljessé boldogságomat. Azt is tudom, hogy ennek végső fokozatát ott fenn, a boldogság szép hazája teljesíti be, hol szívem örökké örülni fog.

Szenczi László

ÜZENET A VÉGEKRŐL

Minden valamirevaló férfinak családot kellene alapítania, utódot nemzenie, ültetni egy fát és megírni egy könyvet is – tartja a közgondolkodás. Szakál Gábor operaénekes, a kassai református gyülekezet kántora azok közé tartozik, aki *Üzenet a végekről* címmel azt a bizonyos könyvet letette már az asztalunkra, ami magánkiadásban először 2014-ben jelent meg, azóta pedig megélt még két kiadást a könyv.

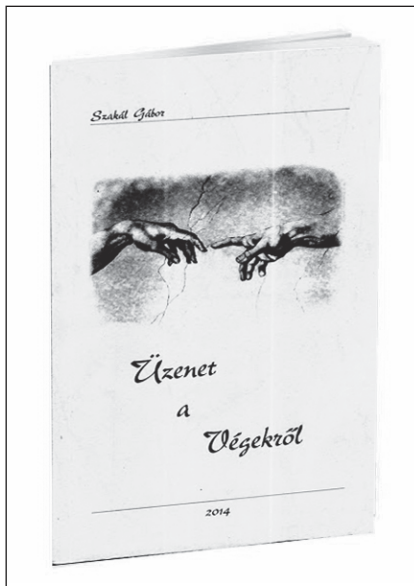
A 140 oldalas kötet két részből áll: az első részben a szerző versei olvashatóak, a második részben pedig publicisztikai írásainak válogatott gyűjteménye, egyházpolitikai fejtegetései, recenziók, valamint a református egyház jelenével tördő és jövőjéért aggódo írásait tartalmazza.

A szerzőt ismerők számára a könyv azért lehet meglepő, mert a közismert operaénekes és orgonista az üzenetét nem a zenei világnak címezi, és írásainak ihlető forrásai is zömével más tájakról erednek. Hogy melyek ezek a tájak? Nos, a legmeghatározóbbak: Kistráska, Kassa és Pozsony. Persze, nemcsak a helyek sajátos szépsége, hanem a kor nehéz valósága is formálja a világra és önmagára való eszmélését.

A CASSOVIA 2013 című verséből idézem:

„Zenés teátrum, csalárd szerelmem
Kínpadon égettél harmincöt évig,
Borús lelkem nem derült akkor sem,
Ha zúgó tapsvihár tört az égig...”.

Hogy mi az a keserűség, ami ott lakozik a neves tenorista lelke mélyén? Mi az, ami szólásra kényszeríti? Nos, a felelet erre valójában a kötetben található meg – s ez nem más, mint az a tény, hogy a felvidéki magyarság már-már teljesen felmorzsolódik, asszimilálódik. Az üzenet a végekről így minimum kétértelmű.

Érthetjük úgy, hogy tényleg a nemzeti létezésünk itteni végéről küldi segélykiáltását, másrészt egy olyan olvasata is lehet, hogy az üzenet a keleti végekről érkezik Pozsonyba azokhoz, akik talán még befolyásolhatják a kormányt és a törvényhozást abban, hogy a herderi jóslat ránk nézve mégse teljesedjék be.

Ön fogja nézni az olimpiai játékokat?

A teljes olimpiát nem, egyes sportágakat igen. Gyerekkoromban természetes volt, hogy minden nagyobb sporteseményt követünk, szinte ki sem kapcsoltuk a tévét. Bár a sport ma is szórakoztat, már nem nézek meg mindent. Ennek legfőképpen gyakorlati okai vannak. Az internetes stream gyakran akadozik, vagy gyenge a képminősége, televíziónk pedig nincs. De van egy

másik oka is, mégpedig az, hogy már nem tudok önfeledten örülni akkor, amikor tudom, hogy egy sportsiker mögött megbújik egy elveszett gyerekkor, vagy tönkretett egészség. Mindez miért? A mi szórakoztatásunkért. Az újkori olimpia az amatőr sport ünnepe lenne, de ebben a formában már nem létezik. Fontos továbbá, hogy ezt az eseményt is kezeljük a helyén: ha valaki egy számban aranyérmert nyer, nem lesz jobb ember vagy követendő példakép, hanem egy sikeres sportoló önmaga és a sportkedvelők öröme. Mindezek ellenére szívből kívánom, hogy mindenki találja meg a szépet a sportban is, szurkoljunk együtt sportolóinknak, és örüljünk sikereiknek!

Vargha Balázs, szádélői lelkipásztor

Természetesen, igen! Legalábbis nagyon szeretném... Csak hát augusztusban van a gyülekezetünkben a vakációs bibliahét és a Fíresz által a fiatalok számára szervezett Élesztő is! De biztosan fogunk rá időt szakítani, amikor az egész család együtt fogja figyelni a riói eseményeket és együtt fog szurkolni is. A labdarúgó Európa-bajnokságot is együtt néztük és szurkoltunk a magyar válogatottnak. A közös szurkolás jó alkalmat adott arra, hogy két és fél éves kisfiunknak olyan alapvető kifejezéseket is megtaníthassunk, mint a „Hajrá magyarok!” vagy épp a „Ria-riahungária”. Remélem, sikerül időt szakítanunk a nyári táborok és szolgálatok közepette az olimpia nézésére is és az egész család együtt szurkolhat a különböző sportokat és a magyar csapat szereplését figyelve. Talán még azt a régi tervemet is sikerül megvalósítanom, hogy valamelyik magyar érdeklőségű olimpiai döntőt a templom vagy a parókia falára kivetítve, közösen a gyülekezeti tagokkal együtt nézzük és szurkoljunk végig.

Sarvas László,
alsókálósai lelkipásztor

A könyv megrendelhető a Református Lelkészi Hivatal 040 01 Košice, Kováčska 15. címen, vagy a szerző telefonszámán: 055/64 40 025 vagy 0903/731 375. A kötet ára 5 euró. Szaszák György

Feladvány

Hol olvasható a Bibliában a következő üzenet: „az Isten világhossz, és nincs benne semmi sötétség”?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **szeptember 15-ig** nyílt levelezőlapom, képeslapom vagy e-mailen juttassák el a Kálvinista Szemle szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A májusi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik azt írták, hogy az említett íge a következőképpen folytatódott: „ők mindenféle okoskodásokhoz folyamodtak” (Préd 7,29b).

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Zsinati Elnökség jóvoltából – könyvjutalomban, mégpedig **Balázs Katalin** (Pered), **Barkóné Vályi Terézia** (Nagykapos) és **Keszi Éva** (Szepsi).

Mindhárman a *Bibliai történetek gyermekeinknek* című könyvet kapják ajándékba.

Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

„Mindennek a vége pedig már közel van...” – Az utolsó idők váradalmának lélektani vetületei az apostoli és ókeresztyén korban

Az élet minden rezdülése, története – történjen az a múltban, jelenben, s jelenben a jövőben – mérhetetlenül kihat az ember egész egzisztenciájára: testi, lelki, szellemi, érzelmi életére. Az apostoli levelek alapján feltételezhetjük, hogy az utolsó idők váradalma, s annak lélektani vetületei az apostoli és ókeresztyén korban lélektani hatást váltottak ki: a kor jellemzően nem a valamit, hanem a Valakit várás feszültségében táruelénk.

A Valakit várás mindig mély érzelmekekkel, érzetekkel átítatott lelki állapopot.

Minden eljövendő idővel kapcsolatos próféta látás üzenete a legfontosabb napra hívja fel a figyelmet: a mára. Ezzel mérhetetlenül fontos mentálhigiénés tételre mutatnak rá: megragadni a jelen, a pillanat küldetését, feladatait, kihívásait s azokban kitartani, azokat teljesíteni.

Az eszkatológiával kapcsolatos igehelyek vigaszt és bátorítást adnak. Minden körülményben az eljövendő Jézus az, ki Ura a helyzetnek, hiszen Ő mindenek Ura és Királya és „Az Úr előtt egy nap annyi, mint ezer esztendő, és ezer esztendő annyi, mint egy nap” (2Pt 3,8b). Kikapcsol minden pánikkeltő lelki mozgatórugót, s józan, egészséges várakozásra készíti fel az életének és éveinek értelmét kereső, személyes, szemtől szembeni találkozáásra vágyó hívő embert. Megérteti, hogy Ő nem késlekedik, hiszen: „...a végső időkben a Fiú által szólt hozzánk...” (Zsid 1,2b).

A kereső ember, aki keresi életének értelmét, szüntelenül ki van téve annak a veszélynek, hogy elveszti azt, ha nem úgy, s nem annál keresi, Aki tökéletes személyiségszanálást visz végbe: Istennél. Az apostoli tanítás fegyverező ereje megtartó erő, s üzenete eligazító iránytű: helyesen hinni, remélni és szeretni.

Többek között azért olyan fontosak az apostoli korban az írott levelek, az evangélium, mert **tanítanak várni**, bár abban a korban is – s ezt ugyancsak az Írás-

ból tudjuk (2Pt 3,8–13) – voltak csalódottak, komolyan frusztráltak, kik úgy vélték, váradalmuk hiábavaló, s ez kiábrándultsághoz, egyfajta csődélményhez vezetett. (Bár az ő frusztrációs toleranciájuk még lényegesen magasabb volt, mint korunk emberéé.) De így is, ebben a lelki állapotban az ember könnyen a düh, a harag, az agresszív magatartásmoდეlek legyártójává vált. Vagyis minden lehetséges konfliktust az ember maga gyárt le. Kapcsolatrendszere meghibásodott, szemrehányások és hittorzulások melegágyává vált, mintegy torzítva magát a személyiséget is, s a mögötte álló támogatórendszert egyaránt.

Mindenek mögött nagyon mély vágyak húzódnak meg (Fil 1,21–23), melyek nélkül elképzelhetetlen még a hitélet is. Ám megjelentek az ábrándozások is. Ezek részben aktivizálóak voltak, melyek konkrét célok elérésére összpontosultak, ám kóros változatuk is megjelent, melyek a valóságot elferdítették, meghamisították. Megjelentek bizonyos téveszmék, sőt rögeszmék. (Az ilyenek a középkorban élték igazán reneszánszukat, de a modernkori szektásság táptalajául is szolgálnak.)

Megjelenik a *múlt fölötti szentimentális nosztalgia*, majd pedig a *jövő, a minden energiát felemésztő, futurista álm*. Mindkét jelenség két véletlet jelent: lehorgonyozni a múltban, vagy csalóka lélekringatás az egyre inkább gomolygó jövő lila ködében. Mindkét lélektani jelenség hanyatló magatartás. Infantilis hit és élet jelenik meg, mely korántsem a jézusi gyermeki hit, hanem annak valamiféle mimikrije. Színre lép a *rajongás és a megalkuvás* lélektani jelensége. Rajongás, mely nem tartja magát az Írás s a Lélek józanságához, s az idők tényszerű felismerésének jeleihez, és a megalkuvás, a belemenekülés a hamis lelki-testi-szellemi-érzelmi nyugtatószerekbe. Megjelenik a feladási készítés az el- illetve letérés a váradalomtól. Nem vár immár semmit és senkit. Az ilyen elhajlások a szociális izolációk gyutacsai, amikor a váradalomban kiégett ember kilép környezetéből, s magányos farkasként éli sivár életét. (Nem érvényes ez azokra az első századi sivatagi atyákra, akik remeteségüket az Úrral való szoros és a világtól zavartalan kapcsolatban élték meg. Ám ők nem

zárkóztak el teljesen az emberektől, hiszen azokat fogadták, lelki életüket felvigyázták, vezették. Az ő életük termékeny cölibátus volt, mely másokat gazdagított.) Az izolálódott ember elhagyta az egyházat, így lelki értelemben hajléktalanná vált, kiszolgáltatva minden pusztító, romboló hatásnak.

Kór- és korlélektanilag egy következő lélektani jelenség a *hisztéria*. Érzelmi zavarok, labilitás, egzaltált érzelmi túlfűtöttség, testi-lelki-szellemi-érzelmi lerokkanások jellemezték az ilyen csoportok tagjainak életét.

A keresztyénség és az Úr Jézus visszautasítása és üldözése egy újabb lelki jelenséget váltott ki a keresztyénekből: a félelmet és a szorongást. Nem véletlen, hogy az evangéliumban és a levelekben oly sokszor találkozunk a „Ne félj...” szókapcsolattal. A félelmek mindig tárgyhoz kötöttek (konkrét személyhez, néphez, csoporthoz), ami mindig szenvedéssel jár. Beszűkíti az ember látó- és életterét. Bezárkózó lesz, csoportok esetében klikkesedés jön létre. A megfogalmazhatatlan, az emberre törő, okatlan, mégis valóságos fenyegetettség érzése – ez a szorongás. Ide tartozik a jövőtől való félelem is. Lélektanilag mindkét jelenség szorongással jár, melyeket testi tünetek is kísérnek, s melyek teljes egészében sóvárogva várják a feloldást, nem kevésbé a feloldozást.

Mindezt egyedül a Szentháromság élő Istene tudja maradéktalanul s viszszavonhatatlanul megadni. Ezért van szüksége az ígére. A testben megjelent, az írott, a látható s a hirdetett ígére. Mindez létfontosságú az egészséges lelki élethez.

Mindennek személyesnek kell lennie, hiszen csak így oldódnak fel és meg azok a lelki mumifikálódott görcsök, melyektől a lélek szabadulni, gyógyulni vágyik.

De a kor jellemző attitűdje volt az öröm is, mely nem valamiféle vidámkodás és poénkodás volt, hanem ennek az örömmel is volt tárgya: az Úr Jézus, (Folytatás a 7. oldalon)

„Mindennek a vége pedig már közel van...” – Az utolsó idők váradalmának lélektani vetületei az apostoli és ókeresztyén korban

(Befejezés a 6. oldalról)

Aki az eljövendő. Tehát a személyes jelleg itt is kimutatható. Öröm az Úrban, aki közel van. S akiről az egész Írás szól s tesz bizonyosságot. Tőle elválaszthatatlan, elszakíthatatlan a lélek életöröme –

Ha hatni szeretnél a kamaszod gondolkodására, előbb meg kell értenetek egymást. Együtt kell „lógnotok”, mégpedig lehetőleg rendszeresen, és lehetőleg házon kívül ahhoz, hogy kapcsolatokat baráti oldala kifejlődhessen.

Minden héten randizz vele kettesben

Vidd el például kettesben moziba! Nem jutalmul, mintha ezzel te gyakorolnál valami nagy kegyet, hanem csak úgy. Mert jóban vagytok, és szeretsz vele lenni. Utána üljetek be valahova, mondjuk egy teázóba, és kérdezd meg, mi volt a véleménye a filmről. Az ilyen beszélgetések a nyíltabb, természetesebb kommunikáció felé mozdítják a kapcsolatokat. Ha rendszeressé válnak közös „bulizásaitok”, fokozatosan megismeritek egymás igazi lényét is, nemcsak mint szülő a gyereket és gyerek a szülőt.

Kamaszod lassan meglátja benned az embert, akinek van érdeklődési köre,

itt e jelenvaló világban s egykor a szemtől szemben látáskor.

Aki az apostoli és ókeresztyén kor lélektani vetületei s a jelenkor lélektani alapota között hasonlóságokat vélt felismerni, az nem a véletlen műve. Így vá-

lik a Scriptura solává minden kor emberének. S így ismerhetjük meg ma is Istent, a teremtett világot s magunkat egyaránt, bár még most csak mintegy tükör által, homályosan látunk.

Drenkó Zoltán

Hogy érhetsz el változást egy kamaszszal? (7.) Beszéljess vele önmagáról!

egy óvatlan pillanatban majd jól ráöntesd a lelki fröccsöt! Érdekeljen tényleg! Különbben az egész akció többet árt, mint használ. Ha közel enged magához, hogy aztán közvetlen közletről támadd le, úgy fogja érezni, hogy visszaéltél a bizalmával, és vigyázni fog, hogy többet ne kerüljön ilyen helyzetbe. Kérdezd meg inkább, hogy érzi magát, és hallgasd meg figyelmesen.

Tartsd fontosabbnak magadnál!

Mindig megdöbbsz, amikor egy kamasz arról számol be, hogy otthon soha nem beszélgetnek olyasmiről, ami őt érdekelné. Az ő örökbefogadásáról... vagy az anyukája haláláról... vagy arról az időről, amikor Apa egyszer furcsán viselkedett... és amikor Anya belesírt a tele-

történet, amikor...?” „Milyen érzés volt neked?” „Az tényleg ijesztő lehetett!”

Tegyél fel neki kérdéseket! Ne számon kérőket és vészjóslóakat, hanem olyat, ami segít neki magáról beszélni. Amiből tudja, hogy téged tényleg érdekel, mi van vele, és mit érez.

Amikor időt töltesz a gyerekekkel, ahogy fentebb javasoltam, vizsgáld meg valós indítékaidat. Azért csinálod, hogy betölts egy űrt a saját életedben? Vagy azért, hogy betölts egy űrt az ő életében?

Jobb szülőnek szeretnéd magad érezni? Vagy azt szeretnéd, hogy ő érezze magát jobban? (A legtöbb dolog, amire időt és energiát szánunk, meglehetősen énközpontú. Elég önzöek vagyunk.)

Honnan tudhatja a kamaszod, hogy amit teszel, azt ómiatta, és nem magad miatt teszed? Abból, ahogy beszélgetsz vele, ez is minden másnál világosabban kiderül! Juttasd kifejezésre sokféleképpen, szeretsz vele lenni, élvezed a társaságát!

Szeresd okosan, amikor nehéz vele!

Vádló kijelentések helyett kérdéseket tegyél fel neki! Elgondolkodtató, a fantáziáját beindító kérdéseket, ahol nem „igen”, vagy „nem” a válasz, hanem kifejtheti, amit gondol; és ahol nincs „jó”, vagy „rossz” válasz! Ez azt jelenti, hogy ne javítsd ki, ne oktasd ki, ne szállj vele vitába, ha olyat mond, amivel nem értesz egyet!

Magvas kijelentések helyett kérdésekkel kezdeményezz tartalmas beszélgetéseket, és kíváncsian hallgasd végig, hogy kifejtse a mondanivalóját; előbb-utóbb ő is eltanulja ezt a stílust. Talán egyszer eljön annak is az ideje, amikor a kamaszod is képes lesz kíváncsian meghallgatni a te véleményedet!

Brouwer Pálhegyi Krisztina

(A szerző engedélyével: krisztamami.wordpress.com)

vannak eddig sose hallott gondolatai, és akivel élvezet eltölteni egy kis időt. Ekkor lesz nyitottabb az irányodba, és ekkor fog hatni rá, amit mondasz. Azzal, hogy hatni tudsz rá, máris elkezdted formálni a gondolkodását.

De ne téj vissza a kioktató szülő szerepébe! A filmről való beszélgetés végén például ne tarts erkölcsi beszédet a film tanulságairól! Ne csak úgy csinálj, mint ha érdekelne, mi mindent gondol... hogy

fonba... és arról a fiúról a másik osztályban, aki mindenkit terrorizál az iskolában. Legyél őszintén kíváncsi, milyen kérdések és gondok foglalkoztatják a gyereket, és hagyd mesélni, kérdezni! Akkor is, ha épp nem a legjobbkor hozakodik elő valamivel, vagy számodra is nehéz, feldolgozatlan, sebeket felszakító témáról kérdez.

Reagálj úgy, hogy legyen kedve többet is beszélni, vagy kérdezni: „Hogy is

A reformáció 500. évfordulójának megünneplésére készülnek a protestáns egyházak. Bátor tétellel 1517-ben Luther Márton indította el a tisztulást hozó változást, hisszük: Isten akaratából. Rend bontó, de nem rendbontó volt.

Ágoston-rendi szerzetesből lett nagy reformátorrá. Nem előre kitűzött célból lett azzá, hanem nyugtalansága, lelki béktelensége hajtotta az ige megismerésére, s vált az egyház megreformálójává. Vallomásai, gondolatai alapján állította össze Virág Jenő az 1937-ben megjelent *Dr. Luther Márton önmagáról* című művét. Ennek a szinte elfeledett műnek az alapján kívánjuk megismertetni kedves Olvasóinkkal Luther Márton életét, hogy a kor- és életrajzi adatok is bizonyítsák: Istennek volt terve vele. Tépelő, önmarcangoló, nyugtalan, lelkileg érzékeny ember volt, aki hitéből adódó kérdéseire keresve választ lelt rá Jézus Krisztusra. Sokan csupán a kateoktatás során megtanult, szűkre szabott életrajzát ismerik a nagy reformátornak, és talán még többen vannak olyanok, akik onnan sem ismerik őt. Induljunk hát egy felfedezőútra Virág Jenő segítségével!

A kezdetek

Martin Luther 1483. november 10-én, Eislebenben, Szászországban született egy szegény bányászcsaládban. Ez a vidék az akkori Európának jelentéktelen, mondhatni nagyon elmaradott része volt. Istenfélő családba született, de a korra jellemző felfogásban nevelték: „Nagy szigorúsággal neveltek engem szüleim s szinte bátorlanná tettek. ... Nem tudták helyesen mérlegelni, hogy az ember veleszületett hajlamain a javításokat milyen eszközökkel vigyék véghez” – írta szüleiről.

Egyéves korában átköltözött a család Mansfeldbe, ahol a kis Márton ötévesen elkezdte iskoláit. Minden iskola egyházi volt akkoriban, ahol latinul folyt az oktatás. Az egy tantermű iskolában a nyolc évfolyam diákjait egyszerre tanította a tanító. Ahhoz, hogy ez az egy ember kordában tudja tartani a gyermekeket, fegyelmet követelt, amit bizony legtöbbször vesszővel ért el. Minderről

Erős vár a mi Istenünk! (I.) A rend bontó Luther

később, felnőtt fejjel ezt írta Luther: „Sok ügyetlen tanító tönkreteszi a gyermek finom lelkületét dörgéseivel, viharzásaival, ütlegeléssel és verekedéssel. ... Ha a nevelő zsarnok, a gyermekeket csüggedtekké, vagy kétségbeesettekké teszi. A gyermeknek azt kell látnia, hogy szeretnénk, ha jó lenne.”

1496-ban Magdeburgba, egy év múlva pedig az eisenachi iskolába íratják be, az itteni tanárai többségét már dicsérettel említi, akik pozitívan hatottak szellemi fejlődésére.

Eisenachot kedves városának tartja Luther, ahol anyai nagyszülei és több más rokona is él. Mivel ők is szegények voltak, nem tudták támogatni a fiatal Mártont. „Eisenachban egy Schalbe Henrik nevű polgárnak a házához kerültem, akinek a fiát kellett iskolába vezetnem. 1498-ban pedig egy előkelő,

Ezért kaptuk a Szentírást. Hogy Isten és az Ő törvényét megismerve, fel tudjuk ismerni, hogy mi a bűn, hogy ezt követően a jelentkező büntudat elindítson a bűnbánat felé, hogy kérhessük Isten bűnbocsánatát.

Luther idejében, a korban, melyben ő élt – a középkor vége –, nagyon átszötte az emberek gondolkodását a babona, a boszorkányoktól, a titokzatos jelenségektől való félelem. Az ő esetükben így merülhettek fel a kérdések: miképp vezekelhetem le bűneimet, mit kell tennem ahhoz, hogy szabaduljak a bűntől – az akkori szóhasználat szerint – hogy teljes búcsút nyerjek?

Luther Mártont és kortársait az egyház nem az életre segítő, felszabadító útra terelte, hanem egy vakvágányra, ahol – többek közt Luther is – állandó bizonytalanságban és kétségek közt él-

tek. A felmerülő büntudatuk csillapítására, büntől szabadulni akaró vágyukra, emberi megoldásokat nyújtottak. Bevezették például a bűnök osztályozását: voltak bocsánatos, súlyos, halálos bűnök. Az egyházban uralkodó tanítás szerint például egy halálos bűnért akár több évig is kellett vezekelni. De volt olyan pápai rendelet, mely kimondta, hogy az, aki elzarándokol Rómába, bűnbocsánatot nyer. Luther így emlékezett vissza szerzetesi életének erre az egyház által irányított időszakára: „Szerencsétlen emberek voltunk, pedig az egész nem volt más, mint bálványozás. Valóságos bálványozók voltunk. Egyeseket annyira megijesztettek az úrvacsora szereztetési ígéivel (Vegyétek és egyétek...) különösen azokat, kik istenfélők voltak és komolyan vették a dolgot, hogy valósággal remegtek, ha ezeket a szavakat mondták: Ez az én testem. Mert ezt megakadás nélkül kellett kimondani. Aki itt megakadt, vagy egy szót kihagyott, az nagy bünt követett el. Azért e szavakat olvasni kellett minden idegen gondolat nélkül, de úgy, hogy csupán ő maga hallotta, a körülötte lévők nem. Én

(Folytatás a 9. oldalon)

Hans és Magrethe Luther

vallásos asszonynál kaptam szállást, aki áhítatos éneklésemért és imádkozásomért igen megkedvelt. Ez Kotta Orsolya asszony volt.” Négy évig járt az eisenachi iskolába és élvezte Kottaék vendégszeretetét.

Tévút a vezetésben

Isten tisztának teremtette az embert. Büntelennek. Az első bűneset óta viszont átkerült egy hibás üzemmódba. Minden gondolkodó embernél ezért – előbb vagy utóbb – előjön a kérdés: hogyan szabadulhat meg ettől a hibás állapottól: bűneitől, miképp tisztulhat meg. A Bibliából tudjuk, hogy bűneinktől szabadulni csak Isten segítségével tudunk.

(Befejezés a 8. oldalról)

is ilyen jámbor szerzetes voltam tizenöt esztendeig. Isten bocsássa meg nekem. Erfurtban a laikus szerzetestársainknak négyszáz Miatyánkot kellett naponta elimádkozniuk a kánoni órák helyett.” És egy másik példa az emberi próbálkozás-

Luther szobor Eislebenben.

ra Luther vallomása alapján: „az erfurti kolostorban volt egy doktor, aki negyed-évig távol volt. Mikor visszajött, az imádsághátralék annyira megszaporodott, hogy nem érte utol magát. Azért, hogy minél előbb készen legyen, maga mellé vette két társát, adott nekik néhány forintot, hogy segítsenek neki imádkozni.”

Egy vallásra fogékony embert, egy érzékeny gondolkodású lényt, könnyen lehetett a kétségbeesésben és állandó bizonytalanságban tartani ezekkel a „megoldásokkal”, majd pedig manipulálni. Azzal például, hogy ha bizonyos búcsújáró helyre elzarándokol valaki, akkor azzal lerövidítheti a vezeklés idejét: búcsút nyerhet.

Az egyház által biztosított lehetőség jelentette a lelki menedéket a rontás, a szemmel verés, a babonás hit ellen. Luther számára is.

Aki lelki érzékenységgel kereste élete nagy kérdésére a választ: legyőzhető-e a bűn, megszabadulhatunk-e tőle? De egyháza tanítása akadályt jelentett számára. „Gyerekkoromtól fogva úgy szoktattak, hogy el kellett sápadnom és meg kellett rémülnöm, ha Krisztus nevét hallottam. Mert engem csak arra tanítottak, hogy őt szigorú és haragos bírónak tartsam.”

Erős vár a mi Istenünk! (I.) A rend bontó Luther

Az egyetemi évek

1501-ben korának leghíresebb egyetemére, Erfurtba jelentkezett. Bölcséleti tanulmányokat folytatott (nyelvtant, szónoklattant, logikát, magasabb számant, csillagászatot, mértant és zenét tanult) három és fél éven keresztül, ami feltétele volt annak, hogy utána megkezdhesse a jogot. Édesapja ugyanis azt akarta, hogy jogtudományt tanuljon. 1505 tavaszán el is kezdte azt. Ekkortájt, az erfurti egyetem könyvtárában került a kezébe először a Szentírás: húsz éves koráig nem látott Bibliát. „Még Erfurtban, fiatal magister koromban, a Biblia olvasása közben – nagy aggodalmamra – odáig jutottam, hogy a Szentírás pusztá szövege alapján a pápaság sok tévelygésére rájöttem. Ennek ellenére az erfurti könyvtárban ilyesféle gondolataim támadtak: Mégis lám, milyen hatalmas a pápa és az egyház tekintélye! Egyedül te lennél okos? Hátha tévedsz? Az ilyen megfontolások akadályozták a Szentírás olvasásában.”

Nem találta a lelki békéjét, pedig próbálta megszerezni, igyekezett nagyon.

Viharos fordulat

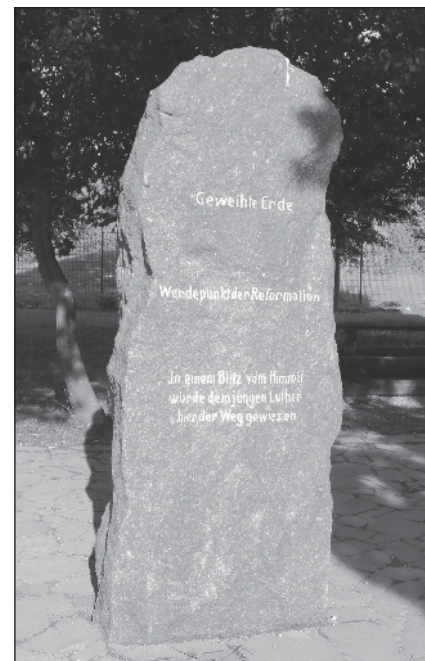
„Egyszer Erfurt közelében, Stotternheim falu mellett hatalmas vihar lepett meg. Közvetlen mellettem csapott le a villám, s engem félelem fogott el, hogy hirtelen, megtérés nélkül kell meghalnom. A haláltól körülvéve, Szent Annát (a bányászok védőszentje) hívtam segítségül és megfogadtam, hogy kolostorba lépek: »Szent Anna segíts, én szerzetes leszek!«” Így írja le életének sorsfordító pillanatát, amikor eldől: végleg búcsút mond a jogi pályának és kolostorba vonul. Ez a döntése apjánál nagy ellenállásba ütközött, de Luther hajthatatlan maradt.

Rendtelenség a rendben

A kolostorok és a zárdák falai közt lehet megtanulni a „rend”-et, és akkor valakiből Isten jó ismerője és követője lesz – hitték ezt Luther kortársai és maga Luther is ebben az időben. Luther pont ezért akart kolostorba vonulni, hogy ott megtudja, megtanulja, hogy miképp kell a büntől megszabadulni. Viszont a Szentírást ott nem ismerhették meg, hanem csupán az egyházi atyák tanításait, pogány bölcsék magyarázatait tanították nekik. Eltorzult istenképet kaptak. Azt szűrhetette le ki-ki magának ezekből a magyarázatokból, hogy Isten haragszik, ítélkezik és büntet. Méghozzá a bűnöst bünteti. Miközben a Bibliából megtudhatták volna, hogy Isten nem a bűnösre, hanem a bűnre haragszik. A középkor sötét, félremagyarázó teológiájában kellett Luthernak megtalálnia Isten megoldását a bűnre úgy, hogy már húszéves lett, mire először vehette kézbe a Szentírást. Hosszú éveken át volt kénytelen keresni, szenvedve a megválaszolatlan kérdés miatt: hogy szabadulhat meg a büntől? Volt kénytelen aggódni azon, hogy képtelen megőrizni magát állandó tisztaságban, büntelenségben. Kétségbeesése és a nyugtalansága nőtön-nőtt.

Elindult az önsanyargatás útján. Azt gondolta, hogy ahhoz, hogy kiérdemelhesse Isten kegyelmét, tökéletesnek kell lennie, aminek mindig híján volt. „Györtörte magát böjttel, korbáccsal, virrasztással, hideggel, vég nélküli imádkozással.

Elindult az önsanyargatás útján. Azt gondolta, hogy ahhoz, hogy kiérdemelhesse Isten kegyelmét, tökéletesnek kell lennie, aminek mindig híján volt. „Györtörte magát böjttel, korbáccsal, virrasztással, hideggel, vég nélküli imádkozással.

Stotternheimben emlékoszlop őrzi, ahol Luther fogadalmat tett, hogy szerzetes lesz.

sokkal, amint a szentek legendáiban is olvasta. Végül csupa csont és bőr lett az egész ember, s ezzel szállást készített szenvedésében számos betegségnek. Lelke békességét azonban nem találta meg” – olvasható Virág Jenő könyvében.

Hol van a segítség? Mi a megoldás?

Kis Lucia

Bábozásról, önfegyelemről, gyülekezetépítésről

BESZÉLGETÉS A HETÉNYI LELKÉSZ HÁZASPÁRRAL

Palcsó Attila és Écsi Gyöngyi lelkészek 2002 óta szolgálnak Hetényen. Komoly, nagy gyülekezet bízott rájuk, hiszen több mint hatvan választójogú egyházztaggal a második legnagyobbak számítanak a komáromi egyházmegyében. Talentumos emberek, akik a gyülekezeti szolgálatban is használják képességeiket, így olykor-olykor a megszokott módszerek közé a közösség adottságait és hagyományát is figyelembe vevő tevékenységek és kezdeményezések is vegyülnek. Szervesen gondolkodva, saját képességeiket használva és a gyülekezet lehetőségeit, elfelejtett szokásait visszahozva, igénybe véve dolgoznak, hogy mindeneket megnyerjenek Krisztusnak. Szolgálatuk központi küldetésének tartják, hogy minden tényezőtől, különbözőségtől függetlenül, mindenkihez eljusson az evangélium a faluban.

Palcsó Attila: A szocializmus megszűnése után teljesen új helyzet volt mind a gyülekezetek, mind pedig a világ számára, hogy a templomból ki lehetett lépni, az ígét ki lehetett vinni, de ugyanakkor az egyház maga is befogadóvá válhatott olyan lehetőségek előtt, melyek a korábbi negyven-ötven évben nem voltak megszokottak. A háború előtti időben az egyházak az oktatástól kezdve, a kultúrán keresztül, a különböző közösségépítő alkalmakig mindenhol a legfontosabb tényezői voltak a helyi közösségeknek. Ez szűnt meg a szocializmus éveiben, és kellett visszakanyarodni oda, amikor még minden ment szépen a maga kerékvágásában. Nem kellett tehát semmi újat kitalálni, hanem ami már korábban volt, ahhoz visszanyúlni. Mert az egyháznak van egy természetes küldetése, ezt pedig úgy hívjuk, hogy közösségépítés. Természetesen azon kívül, hogy Krisztushoz kell vezetni az embereket, de evidens, hogy azt is csak közösségben lehet végezni. Krisztus is azt mondja, hogy ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben – tehát ez mindenképp közösségi ügy, ahol Krisztus van a középpontban.

Kálvinista Szemle: Tudom, hogy nem volt közömbös sosem az Önök számára a magyar kultúra, hogy olyan család-

ból származnak, ahol becse volt a szónak. A magyar szónak.

P. A.: A lelkészi szolgálat egy csodálatos lehetőség. Amióta lelkészek vagyunk a feleségemmel, szeretnénk továbbadni mindazt, amivel meggazdagított bennünket Isten, amit hoztunk magunkkal. Tartozunk ezzel az őseinknek, a szüleinknek, az itteni népnek, a nemzetnek. Felvidéki magyarnak lenni számomra óriási élmény és csodálatos ajándék! Ez rengeteg energiát, szellemi táplálékot jelent és ezt nem akarom sem megtagadni sem pedig megtartani magamnak, hanem szeretném továbbadni. Ennek a továbbadásnak egy nagyon komoly lehetősége a lelkészi szolgálat és az egyházi misszió. Ezáltal ugyanis megtelik fontos tartalommal: nem pusztán a közösség, a kultúra és a népi hagyományoknak a továbbadása és konzerválása történik tevékenységeink által, hanem sokkal mélyebb tartalmat kap mindez a Krisztusban való örök élet és az üdvösség elnyerése kapcsán. Mindaz, ami mögöttünk van, amiben nevelkedtünk, azok eszközök, és ha az Úr Isten adott plusz adottságokat, akkor azokra

Écsi Gyöngyi

úgy tekintünk, hogy azokat hasznosítanunk kell. Egyszer egy keresztyén testvér megkérdezte tőlem, hogy miképp rendezem el magamban lelkészként, hogy korábban táncoltam a Szöttesben. Úgy, hogy most pl. a fiatalokat tanítom az iskolában táncolni, ami által emberileg közelebb kerülhetünk egymáshoz és barátokként, testvérekként tudunk valamit együtt létrehozni, válaszoltam. Hiszem, hogy az Úr Isten megengedi, hogy használjuk az adottságainkat annak érde-

kében, hogy megszólítsuk az embereket. Mindenkinek van valami erőssége, használja azt! De persze a közeg fogadóképessége lényeges, arra figyelni kell!

Écsi Gyöngyi: Isten egyik legnagyobb ajándékának tartom, hogy elvégezhettem a teológiát. Mert a teológia megcsiszolt, mint egy szablyát, amivel nem lehet vágni, ha nincs megélezve, pedig azzal ugye hadászni kell, meg forogni, vitézkedni kell. Minden lelkésznek nagyon súlyosan vitézkednie kell. És nem mindegy, hogy milyen a penge, nem mindegy, hogy jókor jó helyen használom-e és hogy milyen a markolatja, hogy ékes-e, tehát, hogy mennyire vagyok használható. Eszköz lettem Isten kezében, de csak a Jézus szeretetével tudok jól dolgozni, s kizárólag a Szentlélek jelenlétében tudom, hogy azt kell-e tennem, amit teszek. Nagy ajándéknak tekintem, hogy egy konkrét közösségbe kaptam küldetést. Bárhol a világon a reformátusok közösségébe. Így, felvidéki magyarként, aki vagyok, azt fel tudom ajánlani ennek a közösségnek.

KSZ: Előadóművész, énekes, bábos, mesemondó. Van mit felajánlani...

É. GY.: Amikor Hetényre kerültünk, keresgéltem, hogy hogy lehet behozni a gyerekeket a gyülekezeti házba. Nagyon kevés dolog van, amivel meg lehet szólítani a gyerekeket, de ha a bábozással meg lehet, akkor nem engedhetem meg, hogy ne tegyem. Mert aki tehetné a jót, de nem teszi, bűne az annak. A bábozás egy eszköz arra, hogy közösséget hozunk létre. Meggyőződés, hogy mindenkinek megvan a maga eszköze, amivel sáfárkodhat. Illetve sáfárkodnia kell, mert az Úr azt várja, hogy sokasítsuk meg, amink van. A Duna Menti Tavasz mi voltunk az elsők, akik bibliai történetet vittünk, s azóta is mi vagyunk az egyetlen gyülekezeti bábcsoport. Az első darabunk a Nőé bárkája volt, a másik a Jónás és a cethal, az Édenkerti történet volt a harmadik, a Babel tornya a negyedik. Ebben az esztendőben a József és testvérei darabban huszonegy gyermek színjátszik. *(Júniusban, a 41. Duna Menti Tavasz Színjátszók kategóriájában aranyárvával díjazta a zsűri az előadást – szerk. megj.).* Ez a verseny – a Duna Menti Tavasz – azért is jó, mert határidőt szab, megadja a keretét a ké- *(Folytatás a 11. oldalon)*

Bábozásról, önfegyelemről, gyülekezetépítésről BESZÉLGETÉS A HETÉNYI LELKÉSZ HÁZASPÁRRAL

(Befejezés a 10. oldalról)

szülésnek, de alapjában véve mi nem versenyekre készülünk. A gyülekezet-építés egyik módjának választottuk a bábozást. Az együttlétért csináljuk. Hogy amikor elutazunk fellépni, akkor együtt ébredjünk, beszéljünk, imádkozzunk. Igyekszem arra vezetni őket, gyakorolni velük, hogy ne bántsák egymást, hogy tiszteljék a másikat, hogy amikor egy felnőtt beszél, ne beszéljenek bele. És ami nem mellékes, hogy mivel egy bibliai történetet játszunk, egy órán keresztül mi vagyunk az igehirdetés.

KSZ: Gondolom, ez felelősséggel is jár...

É. GY.: Minden gyerekfoglalkozásnak a kulcsa a személyiség. Az, hogy ki és milyen lelkülettel megy a gyerekek közé. Nem a pénz, a helyszín, a technika számít, hanem, hogy milyen lelkülettel mész oda és milyen lelkülettel csinálod a dolgod. Az én célom itt ebben a konkrét esetben, hogy egy elhatárolt közösség legyünk a nagy tömegben. Nem zárt, hanem elhatárolt. Megbeszéljük, hogy aki közénk tartozik, az más, mint a többiek. Innentől válunk gyülekezeté. A tanulás idején fegyelmezni is kell őket, hiszen amíg nem tettük helyre a szabályokat, addig nem tudunk dolgozni. Márpedig ez kőkemény munka. Fegyelmet igényel, összpontosítást, összmunkát. Bábozni kétszer olyan nehéz, mint színjátszani. Összhang kell: az önmagam testével és összhang a másikkal, a bábra és a másakra figyelni egyszerre. Teljesen ki kell önmagamot kapcsolni, hogy egy másik lény tudjon olyan dolgokat elmondani, amit én nem tudnék, meg nem is nekem kell tennem. A bábozás fegyelmez: nem dughatom a báb elé a fejem, és nem bújhatok el úgy, hogy ne halljanak. Olyan viszonyulások vannak én és az általam mozdított báb között, ami egy tudomány, művészet. Nagyon nehéz csinálni, rettenetes önfegyelem kell hozzá, minden mozdulatot meg kell tanulni. A díszletet pedig meg kell csinálni, hetekbe telik, amíg gyúrjuk, gyömöszöljük, festjük, ragasztjuk. Munkafolyamat, és ami a lényeg: közös munka. Csapatmunka. És mindez a gyülekezeti házban történik.

KSZ: És milyen közösségépítő, Krisztushoz hívó alkalmat találtak ki a felnőttek számára?

P. A.: Hetényen minden tősgyökeres református családnak van szőlője, borháza. Közösségi alkalom volt a szőlő művelése, a szüretelés, ami összehozta az embereket. Erre a szép hagyományra kapcsolódunk rá – tehát nem kellett kitalálni – amikor évekkal ezelőtt megszerveztük ősszel az első hetényi újbort ünnepséget, mint kulturális és egyházi napokat. Gyermekek- és felnőttprogramokkal, hálaadással, úrvacsoraosztással. Mivel a szocializmus előtt mindig is volt az egyházközségnek saját szőlője, ezért tavaly a presbitérium úgy döntött, hogy legyen most is, Kocsis Sándor gondnok vezetésével vállalják a munkálatokat. Ez is egy alkalom az összejövetelre a gyülekezeti tagoknak és a presbitériumnak. Úgyhogy béreltünk egy szőlőt és tavaly először már a gyülekezet saját borát tudtuk az úrasztalra tenni, és az úrvacsorák alkalmából többször ezt fogyasztjuk. Szeretnénk azt is elérni, hogy a bor értékesítéséből származó jövedelem a templom felújítását szolgálja. De természetesen ennek a munkának az eredményességét nem a bor mennyiségében mérjük, hanem inkább ebben az esetben is az

Pálcsó Attila

emberek megszólításán, a kapcsolatteremtésén van a hangsúly. Hiszem, hogy az ilyen közösségteremtő tevékenységeknek is köszönhető, hogy az elmúlt években volt több felnőtt is – a rendszeres évenkénti konfirmációk mellett –, aki vallást tett hitéről, és felnőttként konfirmált. De volt idő, amikor pont az idősebb korosztályra gondolva, helyi adottságainkat pedig kihasználva – ugyanis egy olyan csodálatos ajándékot kapott a falu és a gyülekezet, hogy Hetényen te-

lepedett le a Gál Tamás-Kiss Szilvia színészpár – színjátszó csoportot hoztunk létre Gál Tamás segítségével, próbálkozván a hetényi felnőtt színjátszás újraélesztésével. Tamás hajlandó volt foglalkozni velünk. Így indult el a Calix Színpad. Hetényen a szocializmus idejében is működtek éneklőcsoportok a Csemadok mellett. A férfikórus, amely abban az időben népdalokat énekelt, komoly, országosan elismert eredményeket ért el. Úgyhogy, amikor megkezdtük a gyülekezeti kórus szervezését, akkor ez a gondolat sem volt idegen a gyülekezeti tagok számára. Az volt a változás, hogy elkezdtünk több szólamban énekelni. Most egy kicsit ezzel hullámvölgyben vagyunk, mert a fiatalok közül az utánpótlás – annak ellenére, hogy működtettünk gyermek- és ifjúsági kórusokat is – akadozik. A továbbtanulás lehetősége, aztán a munkahelyek hiánya, vagy a családalapítás is sokakat elvisz a faluból.

É. GY.: De például a díszletet, a jelmezeket is általában közösen készítjük a szülőkkel. Amikor valahova megy a bábcsoport, akkor jöhetnek velünk. Legutóbb Kecskemétre kísért el bennünket öt szülő. Amikor Brüsszelben voltunk, akkor ott volt tizennyolc gyerek és tizenkét felnőtt. Harminc ember. Az már egy kis gyülekezet. A bibliatanulmányozás, a közösségben való élet, a szeretet megélése, a szeretethez, a Krisztushoz vezető úton járás – ez mind-mind egy folyamat és egy állandó „teológiai egyetemen” való létezés. Mindenki számára. Tehát ez nem ér véget. Isten mindig mindenütt ott van. Soha sehonnán sem megy el. Ha magamba nézek, ahol érdeklődést találok, ott az Isten munkáját látom meg, és az teljesen elvarázsol és elkápráztat. Istennek nagyon széles eszköztára van, a Szentháromság üzenete pedig, hogy amikor nem is egy bizonyos előírt formában imádkozunk, dicsőítjük őt, ettől függetlenül a Szentlélek ott van és dolgozik értünk, vezeti az utunkat. És előfordul, hogy új eszközöket mutat számunkra, új utat nyit, ami által – legyen az bábozás, szőlőművelés, vagy építkezés – mindenütt Istent tudjuk megtalálni és szolgálni Neki, és közben meríthetünk a Szentlélek forrásából.

–kl–

Kedves Olvasóink! Egy év elteltével ismét készítettünk egy összeállítást testvéregyházkerületünk, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapjában, a Harangszóban megjelent írásokból.

KIÁLTÓ SZÓ A VILÁGBAN

„A patás lábú középkori sátán-kép, majd a Sztálin-csomagolású antikrisztusi világhatalom leomlásával nem láhattuk előre, milyen harcokat kell megvívnia az egyháznak a szabadság és szabadosság, demokrácia, liberalizmus szalonképes oroszánjával” (Walter Lüthi).

Újabbban gyakran hallani: az egyház, a pap ne politizáljon. Megfigyelhető, maradék templompad-koptató híveink is szívesen hallgatnak Jézus gyógyításairól, sírók vigasztalásáról, kenyérszaporításról... mindenről, amivel közlőül küzdenek. Nem arat osztatlan sikert viszont a nemzetsorvadásról, családromlásról, gyerektelenségről, babiloni (trianoni) fogságról beszélő próféta.

A napokban egy hír járta be lelkipásztori berkeinket, miszerint Európában eltörölni készülne a keresztelés szabadságát, a gyermekek személyiségi jogaira hivatkozva. A hír hamisnak bizonyult végül. Másnap viszont nagyon is valószínűsít, egyenesen az erdélyi magyar történelmi egyházainknak rótták fel, meg lehetőséget pimaszul, hogy merészelnek beleszólni az állam dolgaiba, és bátorkodnak állást foglalni a homoszexualitás kísérteivel szemben, hogy a házasság nem egyszerűen „két fél”, hanem „egy férfi és egy nő” között kötendő szövetség.

Nem tudom, Keresztelő János kért-e engedélyt bárkitől is, hogy megtérésre szólítson fel Isten elkövetkezendő országa nevében. Szembe merete mondani az államhatalom Heródesének is a vérfertőzés bűnét. Legyen szabad idéznem a nemrég elköltözött Tőkés István teológiai professzorunkat. 1989 májusában egy gyűlésen mondta: „Aki az Úr Krisztus akaratával ellentétesen tevékenykedik az egyházban – akár püspök, akár lelkész, akár más beosztású –, annak nem szabad engedelmessé válnia.” Hát még a világban!

Ha a templomba visszaszorított gyülekezeti kis- és kisebbségi közösségeinkben lemondunk a jézusi megbízatásról, miszerint „ti vagytok a földnek sói, világ világossága, hegyen épített város”, akkor elveszítjük jogunkat az igazság melletti szólásra. Egy ilyen egyháznak nem lehet hangjoga és sóhatalma a társadalomban.

Az egyház iránti örök igény, hogy a föld sója legyen. Néha nem elég a szeretet és békesség tájba simuló magatartása. Való igaz, bárányokként küldte Jézus az övéit a farkasok közé, de néha vadörként kell közöttük forgolódni. Illetve prófétaként...

Hallgatásra ítélt évtizedek után számtalanszor hangzott az utóbbi években Reményik Sándor intelme: *ne hagyjátok a templomot – s az iskolát*. Úgy tűnik, kevés foganattal. Üresedő templomok és elrománosodó iskolák után válságba került a családi morál is. A beáramló világszennyben polgárjogot követel a homoszexualitás.

Egyházunk torkának ugró farkasként vetették fel, mi lenne, ha az állítólag a homoszexuálisokkal szimpatizáló öt százaléknyi egyháztagjaink megtagadnák az egyházi járulék fizetését. Inkább lázításként hangzott ez is. De még ha a magát egyházunk népének vallók már csak öt százaléka élne Isten törvénye szerinti házasságban, akkor sem engedhet az egyház más rendnek, mint amit Isten rendelt. Van már olyan törekvés Európában, hogy édesanya és édesapa se legyen, csak egyes és kettes számú szülő. Reméljük, nem egy perverz apokalipszis felé haladunk.

Keresztelő János hangosbemondóján érdemesebb erre figyelni: „Mert itt az ideje, hogy Isten házatól elindulva elkezdődjék

az ítélet. Ám, ha először tőlünk indul el, akkor mi lesz a végük azoknak, akik Isten örömeit nem engedelmeskednek?” (1Pt 4,17 – Csia Lajos fordítás).

Bereczki András

ÚJABB ÉRTHETETLEN DÖNTÉS NORVÉGIÁBAN

Alig telik el hónap úgy, hogy Európa egyik legfejlettebb államában ne történne valami, ami súlyosan szembe megy már nem csak Európa keresztyéni értékeivel, de lassan a józan észszel is.

Anders Behring Breiviket huszonegy évi szabadságvesztésre – a Norvégiában kiszabható legnagyobb büntetésre – ítélték, mert 2011 nyarán autóba rejtett pokolgépet robbantott Oslóban a norvég kormány székházánál, majd Utoya szigetén gépkarabéllyal válogatás nélkül agyonlőtt fiatalokat egy táborban.

A neonáci nézeteket valló tömeggyilkos most pert nyert a norvég állammal szemben, mert megsértették az emberi jogait. Az ítéletet, amelynek értelmében a norvég államnak kell állnia Breivik 331 ezer koronára – csaknem 10 millió forintra – rúgó perkoltségeit, a következőképpen indokolta a bírónő: „Demokratikus államban az embertelen és megalázó bánásmód tilalma alapvető érték. Ez mindenkire vonatkozik, terroristára és gyilkosra egyaránt” – hangoztatta Helen Andenaas Sekulic bírónő.

Az eset sok politikust, közéleti személyt, újságírókat és egyházi gondolkodót meghökkentett és felháborított. „Sanyarú, borzasztóan nehéz körülmények között tengeti börtönéveit Breivik. Három cellát használhat, futópádot, szobabiciklit, számítógépes játékokat kapott, újságokat, magazinokat, könyveket olvashat, sőt karácsonykor részt vehetett egy mézeskalács sütő-versenyen is. Az eset annak a függvényében különösen érdekes, hogy a Norvég Gyermekvédelmi Szolgálat, a Barnevernet, még novemberben elvette egy keresztyén családtól öt gyermekét (beleértve egy kisbabát) azzal a váddal, hogy »radikálisan keresztyén« módon nevelik őket. Ezek szerint, a bírónő szavaival élve egy »demokratikus államban« egy tömeggyilkosnak mindent lehet, még annál is többet, de aki keresztyén módon szeretné nevelni a gyermekeit, attól el is veszik a srácokat. Ez Norvégia. Szigorúan a liberális demokrácia jegyében” – jegyzi meg Csépanyi Balázs újságíró a magyaridok.hu honlapon.

A Norvégiában folyó szellemi kísérletet a modern, értéksemleges társadalom kiépítésére már nem csak a keresztyén gondolkodók nézik szörnyülködve, de egyre többen teszik fel a kérdést: hova fog ez vezetni?

Visky István

HARANGSZÓ

KERESZTVÍZ

Nem kevés vitánk volt nekünk reformátusoknak a baptista atyafiakkal a keresztség mikéntjéről. A vita formája legtöbbször teológiai volt, tartalma viszont nagyon is hétköznapi: bekeresztelt híveink elpártoltak református anyaszentegyházunktól. Hogy mit és miért nem kaptak meg gyülekezeteinkben, arról bizony érdemes lenne hosszabban is értekezni, mert ebben a kérdésben a gyülekezeti nyakas kálvinista gondolkozástól kezdve a még nyakasabb lelkipásztori magatartásig elmenően, sokrétű a felelősség.

(Folytatás a 13. oldalon)

KERESZTVÍZ

(Befejezés a 12. oldaról)

Újra baj van a keresztséggel, ám ezúttal egy teljesen más megközelítésben. Az Európára zúduló (zúdított?) menekültek tömegesen kérik a keresztyén egyházba való felvételüket és megkereszteltetésüket. Ennek akár örülhetnénk is, hiszen megröppant erejű európai jóléti keresztyénségünkre bizony ráférne egy tömeges ébredés.

Mégsem tudok örülni a tömeges keresztségnek, mint ahogy nem tudok hinni semmiben, ami tömeges, legyen az tömeges bűnvallás, vagy egy egész nép tömeges keresztyénné tétele. A tömeg mindig alkalmi, konjunkturális, esetleges, a tömegben el lehet bújni, a tömeg éppen azt veszi el, ami a megtérés elengedhetetlen állapota: az Isten előtt való magányos, szégyenkező megállást.

Nem új dolog a tömeges megkeresztelkedés, ismer az egyháztörténet nem is egyet, de ezekben mind az a közös, hogy egyik sem végződött jól, egyikben sem volt áldás. A legtragikusabb tömeges „megtérés” Nagy Konstantin császár nevéhez fűződik, aki megszüntette a keresztyénüldözést, és a keresztyénséget államvallássá tette. Római polgárok és barbár migránsok tömegei áradtak a keresztyén egyházhoz, kérve megkeresztelésüket, így igazodva az új politikai diskurzushoz. Az egyház pedig elkábult a tömegek láttán, örvendezett a megtérők seregeinek, elfelejtve, hogy nem azért vannak kevesen a választottak, mert az egyház egy kis létszámú elit közösség, hanem azért, mert nehéz és nem kívánatos az a kereszt, amit Urunk a hozzá térőknek ad.

A most Európában tömegesen megkeresztelkedők megtérése akkor lenne minden kétségen felül álló, ha otthonukban, az üldözés súlya alatt találták volna meg az Urat azoknak a szava által, akik Európából elindultak volna az Igével, ahogy azt Urunk meghagyta. Mit is mondhatnánk mindezekre, Ezékiel próféta szavait: te tudod, Uram.

–vi–

HARANGSZÓ

WELLNESSES ÜNNEPEK

Mostanában úri szokássá vált a keresztyén ünnepek furcsa megtartása. Az ez időre engedélyezett hivatalos szabadnapot oly sokan fürdő és wellness központokban élvezik. Erre azt mondanák egyesek, hogy felveti őket a pénz, a jó mód.

Az Úr Jézus születésének napján pedig sokan síelni mennek a magas hegyekbe, hiszen ki kell használni minden kis szabad időt és ritka hóesést.

Templom ide vagy oda, őket a pihenés, a testi kényeztetés, a felüdülés várja. Miközben Jézus emberteste keresztfáján kínlődik, felpakol az egész család, és siet élvezni az izsappakolást, a masszást, a lubickolást. Az Úr feltámadásának híre már el sem éri őket, hiszen lélekben – úgymond – tőle messze járnak.

A Szentlélek kitöltetésének emléknapja újabb kiruccanást igényel. Már tengerparti hétvége pihenteti fáradt testüket. Felettük Isten napja süt, és vizek habja csiklandozza barnaságuk. Közben mindenki finomakat eszik és iszik „magának”. Mi az a falat kenyér és kortynyi bor, mit mások az Úrral fogyasztanak el? Ezek már régi szokások – mondogatják, az „ősöknek” valók.

S az öregek tényleg még kitaróak: csupa lehorgasztott, ősz fejlet lát a pap ünnepnapon, prédikálás közben. Fel-felnyögnek a fennálló éneknél, ajkuk mindannyiszor keskenyen mosolyog az örömhírre: „ne félj, mert megváltottalak”.

Az ünnepek otthon találják őket, Jézus halkán az ajtójukon kopog. Hogyan tudna elkeveredni a lármás embertömegben, ahol csak a test épsége, szépsége számít?

Ünnepekre hív a harang, csendes lélek-üdülésre. Bár zsbongjon a test, fájjon oly sok régi seb, Isten házában feledésbe merül. Ott a lélek lubickol a mosdóvízben, tisztára mosva égi kényelemmel. Habár sokszor több sebből is vérzik a szív, s a könny sósabb a tenger vizénél, vihar dúl a lélek mélyén, valahogy mégis minden meggyógyul, lecsillapszik a bánat, megoldódik a gond.

A pénztárcát nyitogató wellness-ünnepek után, a lélek nem kap megnyugvást. Mert nincs olyan finom pakolás, olyan önfeledt hancúrozás, sziporkázó szépségű hóhullás, mely feledtetni tudja lelki fáradtságunk, vagy megtisztíthatja lelkiismeretünk. A wellness-ünnepek még nem képesek erre. Ezekben a centrumokban még nincs gyógyír a szívekre, nincs csodakenőcs a lelkekre.

Veres Piroska

KERESZT-KÉRDÉS

Megdöbbenve olvasunk a sajtóból olyan híreket, miszerint Európa egyre több zászlajából, jelképéből a toleranciára hivatkozva kiiktatják a keresztet. Pár hónapja olvastam, hogy a világ két leghíresebb futballklubja, a Real Madrid és a Barcelona címeiről akarják eltörölni ezt a jelképet, legutóbb pedig Norvégia zászlójáról lehetett olvasni ugyanezt. De hát, ha éppen azt szedik le, ami meghatározza azt, akkor mi lesz a zászlón?

Felháborodunk ezen még mi reformátusok is. Pedig aztán mi egészen különös módon állunk ehhez a témához. A keresztyén ember számára ugyanis drága dolog Jézus Krisztus keresztyéne. Bennünket, reformátusokat sokszor vádolnak, hogy templomainkból kikerült a kereszt. Nincs a templomtornyon, nincs a falon, nincs az úrasztalán... Tudjuk, ennek egyháztörténeti oka is van, őseinket nem éppen simogatták vele.

Ha jobban belegondolunk azonban, igaz, nem festve, sem faragva, de a szószékeinken mégiscsak ott van a kereszt, hiszen Krisztus nem azt parancsolta az övéinek, hogy keresztet állítsanak vagy hordjanak, hanem azt, hogy a keresztről prédikáljanak: „Mert a keresztről való beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik megtartatunk, Isten ereje” (1Kor 1,18). Csak bátorítani tudok mindenkit, hogy hirdessük mi is a kereszt evangéliumát. Nem bántom azokat, akik nyakláncon hordják a keresztet, de boldogabb lennék, ha beszélnék a keresztről, mert lám, ha csak divatból tesszük ki, az az aktualitását hamar elveszti.

Vagy ne beszéljünk róla, de mindig gondoljunk rá? Nem! Beszéljünk róla, de közben szívből gondoljunk arra, aki szenvedett, feláldozta magát értünk.

Börtönmissziós lelkészként nagyon sokszor szolgálók ortodox kápolnában, vagy éppen egy olyan teremben, ami egyáltalán nem emlékeztet református környezetre. Egyszer azonban, míg a rabokat vártam, hogy jöjjenek istentiszteletre: a rácsokban megláttam a keresztet. Nem vízió volt, mert valóságosan olvastam ki az üzenetet, amit tovább is adtam: ha felnéztek rá, mint egykor az ércékgyóty figyelők, ti is megmenekültök!

Nos, Európa tényleg mindent ki akar dobni, ami megmenthető az életét? Lássuk meg a kereszt lényegét! Van, aki még látni se akarja, nemhogy hallani róla!

Rác Ervin

Útban a... Mi felé?

A tábor zsongott a gyerekek jókedvétől. Nyomkövetés volt az épp soron következő feladat.

Már a csoportok kialakítása is izgalmakkal járt, hiszen nagyon érdekes volt, hogy a falu fogorvosa, bolti eladó-

ja, postása, tanító nénije és a tábor vezetője adta át a gyerekeknek a lapot a feladatokkal. Mindahányan, ahogy átnyújtották a feladatsort a saját csoportjuknak, biztosították a gyerekeket, hogyha minden feladatot az adott sorrendben és pontosan teljesítve az utasításokat visznek véghez, akkor elérik a célt. (A gyülekezés közben a gyerekek többsége boldogan nyugtázta, hogy az étterem egyik asztala roskadásig meg van rakva dobozokkal, ami fölött díszes betűkkel hirdette egy tábla: CÉL. Érdemes igyekezni!)

Egy kicsit furcsa volt, hogy minden csoportnak más és más feladatot kellett teljesítenie ahhoz, hogy a lap ígérete szerint beérhessenek a célba, de mivel elindult a verseny, attól kezdve semmi másra nem figyeltek, csak arra, hogy a soron következő feladatukat minél hamarabb és minél ügyesebben teljesítsék. Hétágra sütött a nap, úgyhogy mire sorra vették a vicces és ügyességet követelő feladatokat, leizzadtak, elfáradtak. Nagyon várták már, hogy meglássák a tábor éttermének asztalát: a célt az ajándékokkal.

Az öt csoport közül a tanító néni által vezetett csapat végzett a leghamarább a feladatokkal és érkezett meg

Országos Ifjúsági Találkozó Élesztő 2016 – Ha-jó a vége!

Bizony, eltelt újabb két év, úgyhogy itt az idő a következő Élesztő-re! Szám szerint ez már a negyedik.

A Firesz országos méretű ifjúsági találkozója legutóbb Gömör hegyvidékes tájain, Kopárhegyen került megszervezésre, idén pedig egy kicsit keletebbre, Sátoraljaújhelyen kerül sor a nyári táborra 2016. augusztus 17-e és 21-e között. Az alkalom témája: *Ha-jó a vége.*

A főelőadó idén Százvai László, kisvárdai református lelkipásztor lesz. Ő vállalta, hogy tanítson és gondolkodásunkat vezesse azon a hajón, aminek jó a vége.

Regisztrációs határidő: **augusztus 1.**

Bővebb információk és regisztráció: <https://eleszto.sk>

a céljába: a falu iskolájába. A fogorvos csoportja kimerülten tapasztalta, hogy a fogorvosi rendelő várótermébe vezette őket a feladatsor. A postás a postára, az eladó pedig az épp zárni készülő üzlet elé vitte a csoportját. Egyedül a tábor vezetőjére bízott csapat érkezett meg abba a célba, ahová a verseny kezdetén mindnyájan

indultak. Igaz, hogy a másik négy helyen is ki volt írva, hogy CÉL, de a gyerekek nagyon csalódottak voltak. – Ez nem ér! – reklamáltak. Ők nem oda indultak, ahová vitték őket. – Hanem hova indultatok? – kérdezte a vezető. – Hát a célba! – Hisz láthatjátok, hogy ki van írva itt is a CÉL... – Igen, de mi nem erre a célra gondoltunk, hanem a másikra, a táborra. – Látjátok, ezért nem mindegy, hogy milyen vezető mögé álltok be! Mert

sokan vannak, akik azt mondják, tudják az utat a célhoz, na de melyikhez?

*

Nem igaz az a gyakran elhangzó mondat, hogy mindegy, hogy milyen vallásban élünk, mert mindannyian ugyanazt az Isten hisszük és a célt mindannyian elérjük!

„*Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam*” (Jn 14,6b). –**kdI**–

A Zsinati Tanács a 13. ülésén, melyre 2016. június 25-én került sor Rimaszombatban, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

– Mivel a Bezői Református Egyházközség Elnöksége a Zsinati Tanács hozzájárulása nélkül adta el a 379-es helyrajzi számmal ellátott egykori egyházi iskolaépületet és az ahhoz tartozó udvart, a Zsinati Tanács felszólította az illetékes egyházmegye elnökségét, indítsa fegyelmi eljárást az eladásért felelős tisztségviselők ellen. A fegyelmi eljárás lefolytatásának határideje: 2016. augusztus 31.

– 2016. július 1-jei hatállyal Süll Tamás lelképásztort kirendelte beosztott lelkésznek a Marcellházi Református Egyházközségbe. Megállapította, hogy Süll Tamás nem tett eleget a ZST-50/2016-os számú határozatának, ezért felszólította őt, hogy a határozatnak haladéktalanul tegyen eleget.

– Jóváhagyta, hogy a Zsinati Elnökség a Közoktatási Tanácsba 2016. július 1-jei hatállyal Buza Zsolt, rozsnyói lelképásztort nevezze ki.

– A Zsinat Számvevő Bizottsága a 2016. május 19-én Komáromban tartott ülésén ellenőrizte az SZRKE gazdálkodását. Az ellenőrzés során felvett jegyzőkönyvet a Zsinati Tanács elé terjesztette, amit a Zsinati Tanács tudomásul vett.

– Tudomásul vette, hogy az Ondava-hernádi Református Egyházmegye Bírósága feddésben részesítette Dušan Brna lelkészt, mivel ő a IV. szabályrendelet 20. § 1 bekezdésének d) pontja értelmében vétséget követett el.

– Jóváhagyta 10 000 euró kölcsön folyósítását a nagyölvédi egyházközségnek. A kölcsön visszafizetésének határideje 2021. december 31. A kölcsön inflációt kiegyenlítő kamatát a ZST 4,5 %-ban szabja meg. A kölcsön kizárólag a templom felújítására használható.

– Hozzájárult Csonthó Aranka lelkész megválasztásához a Negyedi Református Egyházközségbe.

– Jóváhagyta 5500 euró kölcsön folyósítását a simonyi egyházközségnek. A kölcsön visszafizetésének határideje 2021. december 31. A kölcsön inflációt kiegyenlítő kamatát a Zsinati Tanács 4,5 %-ban szabja meg. A kölcsön kizárólag a lelkészlak fűtési rendszerének felújítására használható.

– Jóváhagyta a Közalap építkezési keretének terhére kifizetendő támogatásokat: Csilizradvány (a parókia tetőjének a felújítása): 6500 euró, Gúta (a gyülekezeti ház szigetelése, központi fűtés felújítása): 5100 euró, Garammikola (a templomtorony újravakolása): 6000 euró, Jánosi (a parókia aljzatának a betonozása, padlófűtés):

A ZSINATI TANÁCS 13. ÜLÉSÉRŐL

2900 euró, Szeszta (a templom felújítása): 2000 euró, Zétény (templomépítés – belső berendezési tárgyak): 7000 euró, Vaján (a templomtorony javítása): 1500 euró, Sárosmező (a lelkészlak felújítása): 2300 euró, Hernádsadány (a lelkészlak belső felújítása): 2200 euró, Réte (a templom belső vakolása és festése): 1500 euró, Hetény (a templom felújítása): 3400 euró, Barsbaracska (a templomtorony felújítása): 3000 euró, Lénártfalva (a templom felújítása): 2900 euró, Csécs (a gyülekezeti missziói ház tetőcseréje): 2600 euró, Bés (a templom külső felújítása): 1600 euró, Nádásd (a templom nyílászáróinak a cseréje): 2000 euró, Nagypesztek (a templom süllyedésének megállítása): 0 euró, Lekenye (a tanítói lakás felújítása): 1300 euró, Berzété (a parókia tetőszerkezetének a cseréje): 2500 euró, Királyi (a templom nedvesedésének a megszüntetése): 0 euró.

– A Közalap egyházépítő keretének terhére a következő támogatásokat hagyta jóvá: Alistál (gyermektábor, REND): 800 euró, Jóka (gyermek- és ifjúsági tábor): 950 euró, Jóka (bibliaismereti verseny): 200 euró, Padány (napközis hittantábor): 350 euró, Komárom (családi hitépítő hét): 710 euró, Barsi Református Egyházmegye (missziói és közösségépítő alkalmak, táborok): 1800 euró, Ipolyság (missziós tevékenység): 300 euró, Nagyölvéd (egyházmegyei bibliai verseny): 200 euró, Gömöri Református Egyházmegye (gömöri egyházmegye 2016): 3000 euró, Hanva (nyári ifjúsági program): 700 euró, Abaúj-tornai Református Egyházmegye (munkatársi csendesnap): 200 euró, Abaúj-tornai Református Egyházmegye (egyházmegyei bibliaismereti verseny): 200 euró, Alsólánc (napközis tábor): 420 euró, Berzété (gömöri evangelizációs esték): 620 euró, Gice (zenével Isten közelében): 0 euró, Gice (Szeretet havilap kiadása): 0 euró, Rózsnyó (az alapiskola nyári napközis tábora): 300 euró, Zsarnó (gyerektábor): 0 euró, Zempléni Református Egyházmegye (az egyházmegye ezévi alkalmi): 1800 euró, Ungi Református Egyházmegye (egyházmegyei bibliaismereti verseny): 100 euró, Ungi Református Egyházmegye (egyházmegyei konfirmandus találkozó): 60 euró, Bés (napközis gyerektábor): 150 euró, Deregnyő (bibliaiskola gyülekezeti munkatársaknak): 400 euró, Nagykapos (egyházmegyei szavalóverseny): 0 euró, Nagykapos (egyházmegyei kórustalálkozó): 200 euró, Nagykapos (ökumenikus gyerektábor): 300 euró, Ondava-hernádi Református Egyházmegye (ifjúsági bibliai kirándulás, tavasz): 275 euró, Ondava-hernádi Református Egyházmegye (ifjúsági bibliai

kirándulás, őszi): 275 euró, Diakóniai Központ (Jutalmam, hogy tehetem – ünnepi kötet): 1000 euró, Diakóniai Központ (gondozók képzése): 1600 euró, az SZRKE börtönmissziója (börtönben lévő család-jainak segítése): 1600 euró, Egyházzenei Osztály (országos kántorképző tanfolyam): 2800 euró, Egyházzenei Osztály (X. Országos énekverseny): 600 euró, Fíresz (gyermek- és ifjúsági alkalmak): 2300 euró, Fíresz (Élesztő – Országos Ifjúsági Találkozó): 4200 euró, RE-MI-DIA (tavaszi ifjúsági konferencia): 300 euró, RE-MI-DIA (ifjúsági konferencia): 640 euró, RE-MI-DIA (református családok konferenciája): 450 euró, RE-MI-DIA (református nyugdíjasok konferenciája): 450 euró, RE-MI-DIA (nyári bibliai táborok): 800 euró.

– Figyelembe véve az illetékes iskolaszék véleményét, 2016. augusztus 1-jei hatállyal Molnárné Pelle Beátát nevezte ki a rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnázium igazgatójává.

– Molnár Sándor zsinati főtanácsos beszámolt a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma szakbizottságának legutóbbi üléséről, ahol a római katolikus egyháznak az egyház-finanszírozási modellre vonatkozó javaslatát ismertették a jelenlévőkkel. A Zsinati Tanács a tervezett új egyház-finanszírozási modelltől szóló beszámolót tudomásul vette.

– Molnár Sándor zsinati főtanácsos szóban beszámolt a Missio Reformata n. o. bejegyzéséről. A Zsinati Tanács a tájékoztatást tudomásul vette, és javasolta, hogy az igazgatótanács ülését a Zsinati Tanács ülésének napjára Komáromba hívja össze.

– Jóváhagyta 4000 euró kamatmentes kölcsön folyósítását a Fíresznek az Élesztő költségeinek térítésére. A kölcsön visszafizetésének határideje 2016. szeptember 30-a.

– A következő ülésen részletesen foglalkozni a Kálvinista Szemle kérdéssel, és behívja Kis Lucia szerkesztőt. A Zsinati Tanács kéri Ján Semjan püspökhe lyettest, hogy a következő ülésre készítsen konkrét javaslatot a Kalvínske hlasy szerkesztésére. A szeptemberi ülésén megvizsgálja egy új családi magazin beindításának lehetőségét, ezért kéri a korábban megbízott személyeket, hogy 2016. augusztus 15-ig tegyenek konkrét írásos javaslatot a magazin beindítására.

– Jóváhagyta 33 000 euró kölcsön folyósítását az SZRKE Diakóniai Központjának. A kölcsön visszafizetésének határideje 2018. december 31. A kölcsön inflációt kiegyenlítő kamatát a Zsinati Tanács 4,5 %-ban szabja meg. A kölcsön kizárólag a gondozói szolgálat beindítására használható.

EGYHÁZUNK 2015. ÉVI STATISZTIKAI ADATAI

SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ	Pozsonyi egyház-megye	Komáromi egyház-megye	Barsi egyház-megye	Gömöri egyház-megye	Abaúj-tornai em.	Zempléni egyház-megye	Ungi egyház-megye	Nagymihályi em.	Ondava-hernádi egyházm.	
Egyházközségek száma	322	28	32	47	55	44	38	18	25	35
Anyae gyházközség	192	24	26	25	22	23	20	13	15	24
Leányegyházközség	130	4	6	22	33	21	18	5	10	11

EGYHÁZTAGOK SZÁMA	SZRKE	Pozsony	Komárom	Bars	Gömör	Abaúj-T.	Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.
Népszámlálás szerint (em-i adatok)	93 059	14 946	16 134	6 603	9 557	13 674	11 484	6 619	4 391	9 651
Nyilvántartás szerint	60 030	9 890	11 177	4 594	5 504	7 615	8 683	4 000	3 955	4 612
Választójogúak	36 448	4 054	6 439	3 371	3 913	5 087	5 443	2 150	2 477	3 514

HITÉLETI ADATOK	SZRKE	Pozsony	Komárom	Bars	Gömör	Abaúj-T.	Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.
Istentiszteletek száma	25 178	2 748	2 678	2 613	2 726	3 598	3 385	2 346	1 934	3 150
– úrvacsorai	2 067	212	206	313	314	275	247	108	155	237
Átlagos látogatottság	31	40	33	21	15	35	34	40	45	42
– magyarul	19 767	2 691	2 640	2 531	2 722	3 439	3 337	2 342	0	65
– szlovákul	5 568	57	37	82	4	159	206	4	1 934	3 085
– németül	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
– angolul	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Keresztelők száma	788	114	159	43	70	76	100	67	63	96
– gyermek	730	94	147	40	63	73	97	66	60	90
– felnőtt	58	20	12	3	7	3	3	1	3	6
– férfi	397	53	75	24	34	45	61	32	28	45
– nő	391	61	84	19	36	31	39	35	35	51
Konfirmáltak száma	531	98	109	23	29	46	53	45	60	68
– férfi	252	53	55	9	9	24	27	20	22	33
– nő	279	45	54	14	20	22	26	25	38	35
Házasságkötések száma	264	47	49	18	13	37	33	12	23	32
– tiszta	74	14	15	6	4	10	10	5	4	6
– vegyes	190	33	34	12	9	27	23	7	19	26
Temetések száma	1 197	175	200	117	138	134	182	70	79	102
– férfi	596	89	97	58	72	59	86	37	44	54
– nő	601	86	103	59	66	75	96	33	35	48
Felnőtt-bibliakör	169	23	24	21	16	26	18	9	11	21
Alkalmak száma	4 947	835	1 022	575	332	596	445	241	242	659
Presbiteri bibliakör	64	8	13	5	5	8	10	8	1	6
Alkalmak száma	422	49	122	23	60	38	32	73	4	21
Ifjúsági bibliakör	62	9	13	3	3	6	8	2	8	10
Alkalmak száma	1 433	314	256	54	65	130	192	30	140	252
Gyülekezeti kórus	83	10	13	9	11	7	11	4	9	9
Alkalmak száma	2 051	233	392	171	253	161	331	151	150	209
Vasárnapi iskola	99	21	17	9	3	12	14	3	6	14
Alkalmak száma	3 099	708	570	250	69	370	395	114	182	441
Firesz-alapszervezet	3	0	1	0	0	1	0	0	1	0
Alkalmak száma	14	0	2	0	0	2	0	0	10	0

EGYHÁZUNK 2015. ÉVI STATISZTIKAI ADATAI

HITÉLETI ADATOK	SZRKE	Pozsony	Komárom	Bars	Gömör	Abaúj-T.	Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.
Kátémagyarázat	124	15	18	9	15	17	27	11	5	7
Alkalmak száma	2 159	341	373	196	237	348	266	228	86	84
Jegyesoktatás	115	18	19	7	6	19	17	6	5	18
Alkalmak száma	482	111	112	38	15	58	50	13	24	61
Családlátogatás	283	28	25	45	42	39	38	17	16	33
Alkalmak száma	4 009	696	868	538	305	563	509	225	103	202
Kórházlátogatás	173	22	26	22	12	26	31	12	11	11
Alkalmak száma	1 002	199	148	207	29	134	130	46	56	53

HITOKTATÁSI ADATOK	SZRKE	Pozsony	Komárom	Bars	Gömör	Abaúj-T.	Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.
Iskolai hitoktatást látogatók száma	4877	901	976	312	580	448	768	440	207	245
– fiú	2382	436	496	155	263	231	386	208	83	124
– lány	2495	465	480	157	317	217	382	232	124	121
– évfolyamonkénti csoportban	1088	179	270	20	243	0	133	233	0	10
– összevont csoportban	3789	722	706	292	337	448	635	207	207	235
Iskolai hitoktatási csoportok száma	524	120	100	31	60	49	75	28	29	32
– évfolyamonként kialakított	134	39	34	4	25	2	12	16	0	2
– összevont	390	81	66	27	35	47	63	12	29	30
Az egyházközség területén működő közokt. intéz. száma	372	65	44	26	29	35	29	12	24	108
– alsó tagozatos alapiskola	83	21	7	7	13	8	11	5	4	7
– teljes szervezettségű alapiskola	193	24	26	14	10	20	15	4	16	64
– középiskola	120	20	11	5	6	7	3	3	4	61
Gyülekezeti hitoktatást látogatók száma	1164	208	162	67	73	180	194	93	74	113
– fiú	566	96	82	23	29	110	94	43	33	56
– lány	598	112	80	44	44	70	100	50	41	57
Hitoktatók száma	277	45	43	25	27	29	29	24	24	31
– lelkész	198	27	32	18	18	22	22	19	14	26
– katechéta	46	9	8	2	6	4	6	5	2	4
– képesítetlen	36	9	4	5	3	3	1	0	8	3

INGATLANOK ADATAI	SZRKE	Pozsony	Komárom	Bars	Gömör	Abaúj-T.	Zemplén	Ung	Nagym.	Ondava-H.
Istentiszteleti helyiségek száma	488	54	49	66	74	72	66	29	36	42
– a tárgyalt évben épített	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
– templom	297	26	23	43	54	42	37	18	24	30
– gyülekezeti ház	73	8	12	6	8	11	9	6	4	9
– gyülekezeti terem	123	20	14	17	12	19	20	5	8	8
Épülő istentiszteleti helyiségek	7	0	0	3	1	0	1	0	2	0
Lelkészlakok száma	170	23	21	27	15	25	18	14	11	16
Iskolaépületek száma	79	7	7	19	9	11	7	3	4	4
Gazdasági épületek száma	90	10	16	9	5	18	16	4	5	7
Egyéb épületek száma	113	19	17	24	6	12	17	11	4	3

(Forrás: Zsinati Iroda)

Június 13–16-a között egyházunk lelkészei egy országos lelkésztovábbképzőn vettek részt Berekfürdön, a Megbékélés Házában. Az alkalomról hivatalos beszámoló is készült, amely tényszerűen számol be arról, milyen előadások, előadók, csoportfoglalkozások, stb. voltak a 3 nap alatt. Én most egy kicsit a másik oldalról szeretném bemutatni ezt a három napot. A lelkész is ember, apa vagy anya, férj, vagy feleség, aki ezt a három napot emberként is megéli. Nem a szakmai részről szeretnék most szólni, hanem mindarról a háttérről, ami e mögött van. Mert emberek vagyunk.

Annak idején, amikor elindultak a berekfürdői országos lelkésztovábbképzők, úgy voltak meghirdetve, hogy részben továbbképzők (ahol igényesen megválogatva, remek „szakemberek” képeznek bennünket), részben lelkészüdültetés. Azóta, ha hirdetjük gyülekezeteinkben, hogy továbbképzőre megyünk, gyülekezeti tagjaink azzal indítanak útra, hogy jó pihenést kívánnak. Nem mondom, van pihenés is, hiszen van a délutánban is egy kis idő és este is pl. a fürdésre,

már aki alkatát tekintve, vagy kisebbségi érzését félretéve fürdőruhába bújlik kollégái előtt – aki nem én vagyok, én ugyanis nyilvános fürdőhelyre nem járok, mert földig érő fürdőruhát, vagy búváruhát kéne viselnem, pláne a szolgatársak előtt –, azonban a továbbképzők napjai nem a pihenés jelszava alatt íródtak be életünkbe.

Kezdjük mindjárt a csomagolással. Van, aki fölvonultatja itt a ruhatára legújabb, lelegegánsabb darabjait, van, aki lezserül öltözik, van, aki klasszikusan elegánsan. Mit kell bepakolnom? Üdülni megyek,

A Gömörskároosi és társult egyház-közösségek presbiterei gyülekezeti kiránduláson vettek részt a környező műemlékek megtekintése céljából.

Első utunk a tőlünk kőhajításnyira található – a történelmi nyelvhatáron túl eső – Újvársárra vezetett, ahol a falu felett emelkedő gótikus erődtemplomot csodáltuk meg. Az 1595-ből származó falfestmények Jézus életének eseményeit ábrázolják: az angyali üdvözletől a Lélek alászállásáig. Csodálatos a még épen maradt emeletes padosor, melyhez hasonlót csak az északi evangélikus országokban, Finnországban, Észtországban, Litvániában láthatunk. Utunk második állomása Ratkólehotán volt. A római katolikus templomban megcsodálhattuk Bacsikai Béla akadémiai fes-

A lelkésztovábbképzőről – másképpen

vagy továbbképzőre? Hideg lesz? Esni fog? Mi van, ha nincs új ruhám, s a régieket már látták? És igen, meg kell oldani a *hova tegyem a gyerekeket?* kérdést. Jó esetben ott a nem lelkész férj vagy feleség, vagy a nagyszülők. (De ettől még szomorú, ha a kicsi gyerek arra kérlel, anyuci, ne menj el, olyan hosszú az a három nap!)

Aztán jön az út. Oldd meg, ahogy tudod. Általában többen megyünk egy autóval, hogy az útiköltség felezződjön, harmadolódjon, vagy még több részre osztódjon, mert azért számolni kell a befizetendő 25 eurós költséggel is, az ottlét költségeivel is, némi költőpénz is kell, könyvvásár is van... A szállás általában kényelmes, kivéve, ha az emeleteságyas, sokszemélyes szo-

Fotó: Szarvas László

ba jut. Az étel kitűnő és bőséges, annyira az, hogy második este már egy hosszú sétára kell indulnunk, hogy kicsit lemozogjunk a finom, de nehéz magyaros ételek okozta telítettséget. Bár van, aki pótebédre, pótvacsorára kényszerül. Az előadóterem tágas, és az, hogy valakinek nem érnek le a lábai a székről, s ezért hosszú órákon keresztül lógatja – privát probléma. A kétnyelvűség is megoldott, hiszen a szlovák szolgatársak számára fordítják az előadásokat, ha meg nem magyarul megy az előadás, mindenkinek fordítják.

Gömör évszázados kincsei Gömörskároosiak kirándulása

tő modern stílusú, bibliai tárgyú falfestményeit 1976-ból. Figyelemre méltó a templom domináns képe, az utolsó vacsora ábrázolása, amelynek alakjait a helybéli lakosok szerint mintázta a művész.

Kirándulásunk csúcspontja a gömörhárosi műemlék templom volt, amelynek templombelsője kivételesen gazdag gótikus falképegyüttest őriz. Figyelemre méltó az ószövetségi próféták mellképe. A próféták alatt ott vannak az apostolok egész alakos képei mellettük a három magyar király: László, István és Imre herceg képmása. A hajó északi oldalán a Szent László legenda elevenedik meg, alatta az utolsó

délután szerteszét szaladgálunk, fürdés, csoportfoglalkozások, missziók műhelyei, megbeszélések... Estéknél a kultúráé a szerep (az idén például Gál Tamás Nagyidai cigányok című előadását nézhettük meg), aztán a nap végén imaközösség azoknak, akik nem dőltek még ki. Mert vagyunk úgy, hogy kidőlünk, s vagyunk úgy, hogy még az esti imaközösséget követően is éjszakába nyúló beszélgetéseket folytatunk.

Mindezek ellenére és mindezért, ezek a továbbképzők jó alkalmak. Miért? Természetesen a remek előadások is fontosak, de most ezekre nem szeretnék kitérni, hanem a válasz az *együtt* szóban van. Együtt vagyunk, együtt beszélgetünk, együtt imádkozunk, együtt szurkolunk, együtt nevetünk. Vagy sírunk – néha.

Vannak szolgatársak, akikkel egy évben egyszer, itt találkozunk. Tudunk beszélgetni és nemcsak a gyülekezeteinkről, egyházunk életéről, hanem a mindennapok szürke kis gondjairól, vagy apró örömeiről; tervezünk, bolondozunk, vagy az életeink változásait, nagy dolgait beszéljük meg. Az idén emlékezetes marad, ahogy Gál Tamás színművész bekapcsolta a lelkészeket a jelenetekbe! Ahogy élvezték a szolgatársak, hogy hogyan masíroztatja őket a színművész: együtt tudtunk nevetni, szórakozni, kikapcsolódni. És a foci! Kedd este, elsősorban a férfi lelkészek (de sok nő is), ott ültek a kivetítő előtt, s olyan szurkolás volt, olyan öröm, amikor a magyarok győztek, ezt elmondani nem lehet, látni kell!

Ezekre a továbbképzőkön kiderül, hogy jó ebbe a csapatba tartozni, mert nemcsak szolgatársak, hanem társak is vagyunk. Szurkolótársak, beszélőtársak...

Köszönet mindezért a továbbképző szervezőinek is, de elsősorban a „Főnökünknek”, Gazdánkknak, aki egy csapatba terelt bennünket!

–ae–

ítélet látomása kapott helyet. Középen az ítélő Krisztus szívárványtrónuson ül. Mihály arkangyal „frontra veti” (mérlegeli) a lelkeket. A templom legértékesebb képe a háromarcú Szentháromság-ábrázolás. Ünnepelesen, trónolva ábrázolja a három személyű egy Istent, balján az Élet könyvével, jobbját áldásra emelve.

Ilyen áldással indulunk neki mi is szentháromság vasárnapja után az ünneptelen félévnek, melynek során – ahogy Tompa is mondja – nagy ünnepek nem lévén, a vasárnapok mutatják – mint hajósnak a világitótorony – az örök hazába vezető utat.

Tóth László

Május 12-én nemzetközi tudományos vallástörténeti konferencia zajlott Komáromban, most először a Debreceni Református Hittudományi Egyetem (DRHE) és a Selye János Egyetem Református Teológia Karának (SJE RTK) közös szervezésében. A szimpózium címe *A vallás szerepe a jelen társadalomban* volt.

Molnár János, a komáromi teológia egykori dékánja azt taglalta, hogy mi is valójában a vallás, és hogyan kell azt értelmezni és értékelni a 21. században. **Bölcskei Gusztáv**, a DRHE rektora többek között elmondta, hogy a mai keresztyénség számára a legnagyobb kihívást jelenti, hogy próbál megfelelni a kor elvárásainak, és sokszor csak az élményre kerül a hangsúly, míg a lényeg elvész. Ez pedig hatalmas gond, mert az élmény mindig elszáll, és csak a lényeg marad meg. **Karaszson István** professzor, a Károli Gáspár Hittudományi Egyetem ószövetségi tan-

Sikeres vallástörténeti konferencia A kor aktuális kérdéseivel foglalkoztak

székének vezetője konkrét példákon, válásokon mutatta be, hogy hogyan alakulnak szekundér vallások a primér gyökérből, és válnak erősebbé, és nagyobbá, mint az alap. Ennek konkrét példája a keresztyénség és az iszlám.

A negyedik előadást **Hodossy-Takács Előd**, a DRHE Teológiai Intézetének vezetője tartotta. Nemcsak, hogy áttekintést kaptunk az ókori Palesztina vallásairól, hanem azt is megtudtuk, hogy a geopolitikai és politikai változások, reformok és más egyéb kísérletezések milyen mértékben befolyásolták a hívő ember hitvilágát. **Bernhard Kaiser** docens előadásából arról értesülhettünk, hogy Németország vallásos, többnyire protestáns része hatalmas dekadenciába süllyedt a rendszerváltás társa-

dalmi, ideológiai és filozófiai reformjai miatt. A hatodik előadó, **Kovács Attila**, a pozsonyi Comenius Egyetem Bölcsészettudományi Karáról érkezett, akitől megtudhattuk, hogy mikor és hogyan is kerültek Közép-Európába először muszlimok, és hogyan maradtak itt. Az utolsó előadásban pedig **Beáta Čierniková** az örmény egyház mindennapi, 21. századi problémáival foglalkozott.

A zárzó után a DRHE és az SJE RTK-nak a vezetői: Böcskei Gusztáv rektor és Lévai Attila dékán ünnepélyesen aláírták a két intézmény közötti együttműködési szerződést, ami által új távlatok és lehetőségek nyílnak a közös munka területén és erősödik a Kárpát-medence kálvinista reformátussága. **Marci Mária**

a hetven esztendeje aláírt ún. lakosságcsere következményeit, amely által ugyan megtörték a gyülekezet gerincét – hiszen, lélekszámban már sohasem lehetünk azaz, akik voltunk –, lélekben mégis valljuk: „Mégfogva bár, de törve nem...”.

Az istentiszteletet koszorúzás zárta a templom előtti kopjafánál. „Aki pedig megtartja az ő parancsolatait, az őbenne marad, és ő is abban; és ezt, hogy ő bennünk van, abból tudjuk meg, hogy a Lelkéből adott nekünk” (1Jn 3,24).

–tl–

Megemlékezés a deportáltakról A zsóri gyülekezetben történt

Pünkösdkor megemlékezés történt a Csehországra és Magyarországra kihurcoltakról a zsóri leányegyházközségben.

Tóth László lelkipásztor az *ApCsel 19,2* alapján elmondott prédikációjában hitet tett a Szentlélek jelenlétének fontosságáról egyéni, közösségi, gyülekezeti, nemzeti életünkben. Elmondta, hogy ha szívből kimondjuk: *Uram, téged akarlak követni* –

arra következhet a Lélek kitöltése, amint az efezusi tanítványok életében is következett. Az Isten igéjének való engedelmeség egyértelműsíti életünket: azokká leszünk, akiknek igazából lennünk kell. A Szentlélek közösséget teremt: megtaláljuk magunkat, Istent és az embertársat is. A Lélek visszaad bennünket egymásnak. Ebben a közösségben hordozzuk a múlt sebeit is,

Gyülekezeti nap Ipolyságon Isten szeretetének örömeivel

Az idén is megtarthatta az ipolysági gyülekezet a gyülekezeti napját **Bakai Péter** tesmagi házában udvarán. Ebben az esztendőben május 22-én.

Isten ipolysági reformátusokat is megáldó kegyelméről bizonyosságot tett **Izsmán**

Jónás, a gyülekezet lelkipásztora az alkalom kezdetén tartott igehirdetésében. **Mar-ton Imre** egyetemista pedig a kicsiknek tartott vasárnapi iskolában a földi és a mennyi kincsekről beszélt. Arról, hogy mennyire mulandó és értéktelen a földi kincs a mennyeihez képest és hogy hogyan lehet megtalálni és kik találták meg a Bibliában a mennyei

kincset. A kézműves-foglalkozást **Mar-ton Judit** vezette, az énekeket pedig **Pálinskás Margaréta** tanította.

Az igei alkalom után **Soltész Béla**, **Mar-ton Imre** és **Oros Zoltán** gondnoknak köszönhetően a testi eledelt is megkaphattuk.

Ebéd után közös játékokra (melyet Mar-ton Imre vezetett), beszélgetésre és közös éneklésre kerülhetett sor. Isten szeretetének örömeivel a szívünkben gondolunk vissza erre a szép napra, hálát adva Istennek kimondhatatlan ajándékaiért. Köszönetet mondunk azoknak, akik tevékenyen részt vettek a szolgálatban. **–ij–**

koncertet adott több településen, 29-én a szalóci református templomban is. Nagyon megható műsort készítették, bizony, többen a szép, Istenhez és szívhez szóló énekeket megkönyezték. Voltak énekek, amit a hallgatóság az énekkarral közösen énekel.

Áldja meg Istenünk és őrizze meg a gyermekotthon lakóit, hogy még nagyon sokáig dicsérhessék a mi Urunkat Istenünket!

Borzy Bálint

Szalóciak adtak és kaptak GYŰJTÉS UTÁN KONCERT

Felső-Gömörben (Tornaljától Torna-görgőig) tizenhárom településen jótékonyági ruhavásár zajlott, a befolyt összeggel a kárpátaljai Rát község Szent Mihály Gyermekotthonának lakóit támogatták.

Szalóc is bekapcsolódott, a helyi önkéntesek: **Hurák János**, **Ferencz Tamás**, **Gazsi Mónika**, **Gyömbér Tímea** (egyházközségünk tagjai) jóvoltából. A ruhavásár-sorozat által támogatott Szent Mihály Gyermekotthon énekkara májusban pedig hálából

Az Európai Egyházak Konferenciájának (CEC-EEK) Emberjogi Bizottsága immár harmadszor rendezte meg nyári egyetemét, melynek témája a *Nők és a gyermekek jogainak védelme* volt. A több mint kilencven résztvevővel zajló konferencia – amely május 31-e és június 4-e közt zajlott – a görögországi szaloniki Arisztotelész Egyetem Teológiai Iskolájával közösen volt megszervezve. A konferenciának is az egyetem adott otthont. Az előadók között a különböző nemzetközi szervezeteket képviselői is jelen voltak, mint pl. az Európa Tanács, ENSZ, NATO, valamint egyházi nemzetközi szervezetek,

A nyári egyetem néhány résztvevője.

A németországi Josefstalban (Schliersee) június 6-a és 16-a között került megrendezésre az Európai Ökumenikus Tanulmányi Kurzus *Jöjj és láss! – A hit kifejezése a művészetben* címmel. A vendéglátó a Bajor Evangélikus Lutheránus Egyház volt. A rendezvényen tizenhét európai ország különböző egyházainak a küldöttei vettek részt – összesen negyvenen. Egyetemes Egyházunkat jelen sorok írója, Bári-csarnahói lelképásztor képviselte. Az előadások s a beszélgetések német és angol nyelven hangzottak el.

Minden reggel áhitattal kezdődött a nap, utána a jelenlevők megoszthatták a közvetlen mellettük ülő társaikkal az aznap felolvasott ige számukra szóló üzenetét. Minden délelőtt és délután újabb és újabb előadást hallgathattak meg a résztvevők, melyet vagy közösen, vagy kisebb csoportokban vitattak meg az előadás után. Az esti áhitatot követően pedig ki-ki bemutatta egyházát és válaszolt az érdeklődők kérdéseire.

Az előadások alkalmával az előadók különböző perspektívából nézve és vizsgálva tárták a hallgatók elé, hogy hol és milyen formában találkozunk a művészettel az egyházban, hogy református szemszögből nézve miért is vannak a képek elutasítva, van-e valami, ami azt helyettesíthetné. A filmről is szó esett, hogy hogyan talál-

A nők és a gyermekek jogai volt a téma Az EEK nyári egyeteméről

egyetemek képviselői és az EEK tagegyházainak a küldöttei. Egyházunkat ezen az alkalmon jelen sorok írója, külügyi tanácsos képviselte.

A nők és a gyermekek jogai a tanácskozás folyamán teológiai, jogi és gyakorlati szempontból voltak vizsgálva. Sok esetben tapasztalható, hogy a nők és a gyermekek hátrányos megkülönböztetésben részesülnek. Esetenként sérülnek alapvető jogaik is pl. az iskoláztatáshoz, az orvosi ellátás-

hoz, vagy akár a társadalmi szerepvállaláshoz. Sajnos az európai társadalmakban is előfordul, hogy a nőknek és gyermekeknek erőszakkal és fizikai bántalmazással kell szembenézniük. A résztvevők megismerkedhettek azokkal a nemzetközi, európai és nemzeti jogszabályokkal, amelyek a nők és a gyermekek védelmére szolgálnak.

Megtekinthették a Szaloniki melletti, Diavata-i menekülttábor, ahol többségében éppen nők és gyermekek vannak elszállásolva és várnak a családtagjaikra, főleg a Nyugat- és Észak-Európába emigrált férjikkel, családtagjaikkal. A görög állam és segélyszervezetek a szemmel látható gazdasági nehézségek ellenére is igyekeznek számukra elviselhető körülményeket biztosítani sátrakban és konténerházakban.

Az alkalom lehetőséget adott arra, hogy a testvéri beszélgetések mentén jobban megismerjük, vagy megismertessük másokkal azokat a nemzeti és egyházi sajátosságokat, amelyek egy-egy közösséget jellemeznek, és volt lehetőség a vélemények, meglátások ütköztetésére és az építő párbeszédre.

Palcsó Attila

A hit kifejezése a művészetben JOSEFSTAL VENDÉGEI VOLTAK

kozunk a hittel, a vallással különböző filmekben, majd arról, hogy esetleg hol vannak egy adott esetben a megbotránkozás határai. Minden résztvevőnek be kellett számolnia arról, hogy mi egyházának, gyülekezetének az állásfoglalása az Európát elárasztó migrációról, menekültekről. Mód nyílt arra is, hogy a küldöttek elkészíthették országuk ismert eleit az otthonról vitt alapanyagokból.

Isten olykor egészen más nyelven keresztül is szól hozzánk, mint ahogyan azt mi keresztyének megszoktuk. Maga a művészet, a különböző képek, festmények, a filmek, a zene is egy ilyen nyelv – a hit ez által is kifejezésre jut. Még ha ez egy nagyon is vitatott témája az egyháztörténelemnek, az első századokban az ikonok, különböző teológiai jelképek befolyásának és tekintélyének reformációi képrombolására került sor a 16. században Istennek a kiábrázolást tiltó parancsa alapján: „*Ne csinálj magadnak faragott képet...*”.

Az egyik reggeli áhitat alkalmával (melyet a helyi egyházi televízió is rögzített, és amely a reformáció 500 éves jubileumának ünnepeiről, különböző rendezvényeiről tájékoztatja a nézőket) ígét hir-

dettem, melynek egyes liturgiai elemét a Magyarországi Református Egyház részéről jelen lévő **Fekete Eszter**, valamint **Farkas Vera** és **Krajnik Nagy Károly**, a Magyarországi és Romániai Evangélikus Egyház képviselői végezték. **Bodnár Noémi**, kassai szolgatársam (aki a Bajor Evangélikus Lutheránus Egyház külön meghívására érkezett a kurzusra, és vezette egész idő alatt az énekkart) szülőbőben egy népdal szövegét énekelte.

A kurzus ideje alatt tanulmányi úton is voltak a résztvevők Rottach-Egern/Tegernsee – az Alpok festői szépségű kis városában (annak két templomában), majd pedig Münchenben az Alte Pinakothek kiállítás-termeiben Albrecht Dürer, Peter Paul Rubens, Pietro Perugino, Jacopo Tintoretto csodálatos szépségű műalkotásaiban gyönyörködhetnek az érdeklődők.

A megtapasztalt bajor figyelmességet, kedvességet, vendégszeretetet egy résztvevő sem felejt el majd sokáig – s már most nagyon sokan visszavágyakoznak, hogy 2017-ben a *megbékélés* témában szerezhessenek újabb ismereteket.

Tóth Szilvia

Európában kopogtatunk... Az Eurodiaconia nagygyűlésén

A vendégszeretet és a befogadás témája köré szervezte éves nagygyűlését az Eurodiaconia nevű európai diakóniai szolgálatokat tömörítő szervezet. Mivel ez év januárjától egyházunk Diakóniai Központja (DK) is tagja ennek a 32 országban 42 intézményt magába foglaló közösségnek, **Ibos Henriett**, a DK igazgatónöje és **Haris Szilárd** diakóniai lelkész is részt vett a gyűlésen, június 8-a és 10-e között Utrechtben.

Az Eurodiaconia olyan keresztyén szervezetek, intézmények és egyházak szövetsége, melyek szociális és egészségügyi szolgáltatásokat nyújtanak és a társadalmi igazságosságért munkálkodnak. Egy nemzetközi hálózat létrehozásáért dolgoznak, mely fejleszti a diakóniai szolgálatokat, és támogatja tagjai igyekezetét szociális téren a társadalmi kirekesztettség elleni küzdelemben. Egy igazságosabb társadalmat szeretnének létrehozni, amelyben minden ember méltósága biztosítva lenne. A szervezet igyekszik feltérképezni tagjainak egyedi és sajátos tapasztalatait. Mivel más európai szintű szervezetekkel is partneri kapcsolatban van, ezért segítséget nyújthat, hogy kisebb tagszervezetei is hallathassák hangjukat az európai döntéshozók előtt. De igyekszik megtartani függetlenségét és keresztyén alapon végezni szolgálatát. Szlovákiából még az evangélikus egyház diakóniája tagja ennek a szervezetnek.

Nem meglepő, hogy a nagygyűlésen a vendégszeretet és a menekültek témája borzolta a kedélyeket. Neves német teológus és a menekültekkel naponta találkozó lelkész fejtette ki gondolatait a keresz-

Június 13-a és 16-a között került megrendezésre az SZRKE lelkésztovábbképzője Berekfürdőn.

Fazekas László püspök áhitatát **Kovács Levente** előadása követte, aki *A pénz (a bank) a keresztyén ember életében* címmel tartott előadást arról, hogy a döntés mindig rajtunk áll, hogy hogyan bánunk a pénzzel, hogy az fontosabb-e számunkra, mint az emberek, gyülekezeteink, templomaink, Jézus Krisztus.

A második nap első előadását **Karaszson István** professzor tartotta *Őszövettség a szószéken* címmel. Elmondta, hogy melyek a fő aspektusok az Őszövettség igehirdetésében, és hogy semmiféle teológiai irányzat nem befolyásolhatja Isten ígéretének hirdetését, mert annak tisztának kell maradnia. A nap második előadásában az újszövetségi eszkatológiáról tudhattunk meg sokat, amelyet **Jiří Mrázek** tartott. A

tyenség és a menekültek, a jövevények viszonyáról. A résztvevők csoportra osztódva szűrhatték le benyomásaikat az előadásokkal kapcsolatban. Abban a többség egyetértett, hogy a vendégszeretet a keresztyenség egyik olyan alapértéke, amely különösen a diakóniában válik hangsúlyossá. Az azonban már érdekes vitára adott okot, hogy vannak-e ennek a vendégszeretnek és befogadásnak határai.

A résztvevők számára lehetőség nyílt arra is, hogy kisebb műhelyeket alkotva beszéljék meg a szeretetszolgálat egyes részterületeinek aktuális kihívásait. Terítékre kerültek az ifjúsági misszió, a különböző kisebbségek felé forduló, a kívülállókat és keresőket megszólító szolgálatok lehetőségei is. A holland testvérek részleteseb-

Ibos Henriett és Haris Szilárd a romániai és magyarországi református diakónia képviselőivel.

ben a holland református egyház egyik új programjával, az *Egyház akcióban* nevű projekttel ismertettek meg, melynek célja, hogy felpezsdítse a gyülekezeti diakóniát. Meglepő módon tapasztaltuk, hogy bár kö-

rülményeink mások, problémáink meglehetősen hasonlóak.

Tanulmányutak keretében a szervezők lehetőséget biztosítottak arra, hogy az érdeklődők a gyakorlatban is megismerhessék az egyházban folyó diakóniai munkát. Így látogathattunk meg többek között egy kifejezetten az idősek és akadályozottsággal élők számára kialakított szabadidőközpontot. Az érintettek számára az akadálymentes környezet és az önkéntes segítők teszik önfeledté a nyári kikapcsolódást.

Az éves nagygyűlés feladata a szervezet tevékenységének áttekintése, a költségvetés elfogadása és a tisztújítás is. Ezen döntések meghozatalakor a Diakóniai Központ is élt szavazati jogával. Ezenkívül egyházunk képviselői egyeztettek esetleges közös projektek szervezéséről. Az Eurodiaconia egyik célja az is, hogy lehetővé tegye tagjai számára az egymás közötti kapcsolatépítést. Ennek jegyében jött létre már

korábban az ügynevezett V4-es platform, melynek tagjai a visegrádi országok protestáns egyházainak szeretetszolgálati intézményei. A felek egyeztettek egy következő közös konferenciáról, mely jövő évben kerül megrendezésre Budapestre.

Összességében úgy látjuk, hogy bár

a tagságunk az Eurodiaconiában még nagyon új, de sok lehetőséget rejt magában, melyek leginkább a diakóniai háttér munka támogatását és az információnyújtást érintik.

Haris Szilárd

Három nap, mely a képzést szolgálta Lelkésztovábbképző Berekfürdőn

harmadik nap első előadását **Szabó István**, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke tartotta *Sola Scriptura a Szentírás használatára* címmel. Kálvin csakis a Szentírás alapján magyarázta a Szentírást, és az Íráshoz való ragaszkodása megmaradt a mindennapi dolgok végzésében is, csakis az alapján hozott határozatokat – hallhattuk. **Fazekas Sándor** Kálvin szociáletikájáról adott elő, és kiderült, hogy ha napjainkban is többen és többször élnénk Kálvin szociáletikai meghatározásai alapján, akkor a hitünk gyümölcsei tisztábbak és őszintébbek lennének.

Reggeli áhitattal **ifj. Demes Tibor** hardicsai és **Orémus Zoltán** kassai lelképásztorok szolgáltak. A délutáni napszakban

fakultatív műhelymunkák zajlottak, amelyek által a lelkészek közelebbről megismerkedhettek az SZRKE-ban működő egyes missziókkal és egyházi központjaink tevékenységeivel.

Az este a kultúráról szólt. Egyik este **Gál Tamás** színművész előadásában a *Nagyidai cigányok* volt látható, másik estén pedig **Petróczi Éva** könyvbemutatójára került sor. Az esték imaközösséggel zárultak.

Az utolsó este, valamint az egész továbbképző úrvacsorás istentisztelettel zárult, amelyen **Nagy Ákos Róbert** magyarul és **Pavol Jašo** szlovákul hirdették az igét.

–mm–

A Miniszterelnökség Kulturális Örökségvédelemért és Kiemelt Kulturális Beruházásokért Felelős Államtitkársága június 17-én, a barsi egyházmegye kis gyülekezete templomában, Hontvarsányban tartott sajtótájékoztatót a Rómer Flóris Terv egyedi döntéseiről. Jelen volt **Puskás Imre**, a Miniszterelnökség kulturális örök-

Kassai Gyula, Puskás Imre és Diószegi László a sajtótájékoztatón. (Fotó: Pásztor Péter)

ségvédelemért felelős helyettes államtitkára, **Diószegi László**, a Teleki László Alapítvány igazgatója és **Kassai Gyula**, a Barsi Református Egyházmegye esperese.

A helyettes államtitkár elmondta, hogy a támogatás a szórványban élő, vagy akár a már megszűnőben lévő gyülekezetek előtt is nyitva áll, ahol saját erőből már nem tudják megoldani az épület megóvását. A támogatott műemlékek nagy része szakrális építmény. A Rómer Flóris Terv keretében a 2016. évben támogatásban részesített műemlékek listája: harminc erdélyi, kilenc kárpátaljai, nyolc felvidéki, két horvátországi, egy szerbiai és két szlovéniai műemlék, összesen 117 millió forint értékben. A nyolc felvidéki támogatott műemlék: Bodrogszentes, református templom (homlokzat helyreállítása); Hontvarsány, református templom (zsindelet javítása); Iske, református templom (tető felújítása); Lakszakállas, református templom (tető felújítása); Péder, református templom (építészettörténeti és restaurátori kutatás, tervezés); Tornalja, református templom (tető javítása); Zemplén, refor-

Sajtótájékoztató Hontvarsányban Hálaadás és szövetségkötés

mátus templom (homlokzat helyreállítása terve) és Zsíp, református templom (vízelvezetés). Összesen 16,5 millió forint értékben.

A helyettes államtitkár elmondta, hogy a munkálatok elvégzésében szakmailag a Teleki László Alapítvány munkatársai segítenek. Az is kiderült, hogy ezek az egyedi döntések, hátra van még a pályázati döntés, ahol kilencven beérkezett pályázat sorsa felől kell dönteni, amire 45 millió forintnyi összeg áll rendelkezésre.

Diószegi László tájékoztatójában elmondta, hogy a Kárpát-medencében közel ezer Árpád-kori műemlék van, ebből kb. 300 található a Felvidéken. Fontosnak tartja, hogy ezek a műemlékek a támogatásoknak köszönhetően megújuljanak, de fi-

gyelmeztetett, hogy szakmaiság nélkül a legjobb szándékkal is hibák csúszhatnak be. Pozitív példának említette Akli és Zalaba esetét, ahol az ő tanácsuk nyomán helyesen zajlott a fölújítás.

A tájékoztatás végén Kassai Gyula esperes elmondta, milyen nagy jelentőségű a kicsi gyülekezeteknek ez a támogatás, hiszen egy-egy megújított templom, ahol továbbfolyhat magyarul az istentiszteleti élet, megerősíti a gyülekezeteket. Elmondta, hogy Barsban negyvenhét gyülekezet van, s nagyon sok helyen napi kérdés magyarságuk megélése. Száz éve még huszezer református élt Barsban, ma mindössze ötezer. Az anyaországi figyelem és segítőszándék a magyarságtudat, az összetartozás érzésében is megerősítően hat. Ezért a szövetségkötés és hálaadás napjának nevezte a napot.

A sajtótájékoztatót követően a résztvevők megtekinthették a már felújított zsindeletet és a gyönyörű templomot.

—ae—

A Rómer Flóris Terv bemutatása

A Rómer Flóris Terv a Magyar Kormány külhoni magyar vonatkozású épített örökség feltárását, megóvását és megismertetését célzó programja. Magyarország Kormánya a külhoni magyar közösségek iránti elkötelezettség, valamint a nemzetünk történelméről tanúskodó emlékek megőrzése érdekében 2015 októberében indította el a Rómer Flóris Tervet. A program a Kárpát-medencei régészet és műemlékvédelem meghatározó alakjáról, Rómer Flórisról kapta a nevét. A Terv fő célja a műemlékek kutatása, feltárása, állapotuk javítása, megóvása és megismertetése, azaz értékeik közzététele a nagyközönség és a szakmai érdeklődők számára. Cél a helyi közösségek értékörző tevékeny-

ségének segítése és ösztönzése is, az általuk kezdeményezett munkák támogatása. A Terv éves kerete 200 millió forint, így a 2016–2018 közötti időszakban, 3 évre összesen 600 millió forint felhasználását teszi lehetővé. A forrás felosztása részben egyedi döntés, részben nyílt felhívás alapján történik.

A program gazdája a Miniszterelnökség Kulturális Örökségvédelemért és Kiemelt Kulturális Beruházásokért Felelős Államtitkársága, a Terv lebonyolítását a Teleki László Alapítvány segíti. A döntések előkészítését a Terv bíráló bizottsága támogatja, amelynek elnöke Puskás Imre kulturális örökségvédelemért felelős helyettes államtitkár.

imádságban, hogy mutassa meg, miben tudna szolgálatot adni nekünk, az Ő országának dicsőségére, és ha megkaptuk a választ, ne féljünk használni az újat – mondta az igehirdető.

Az istentisztelet után meglátogattuk a helyi tájházat, majd a szeretetvendégség után a helyi lelkész, **Czuni-Kenyeres József** vezetésével egy közös beszélgetés alakult ki, amiben szó volt helyi, országos és Európát érintő napi kérdésekről is, de felmerült a közös együttműködés lehetősége is.

Istennek hálát adva zárhattuk ezt a napot, legyen ez is az Ő dicsőségére!

Izsmán Jónás

Perőcsényben az Ipolyságiak Gyülekezeti kirándulás zajlott

2016. június 19-én az ipolysági gyülekezet tagjai elindultak a magyarországi Perőcsénybe, hogy meglássák, mi újság testvérgyülekezetükben. Megtudtuk: nagy munkában vannak, újítják a templomot, így az istentiszteleti alkalomra is a gyülekezeti teremben kerül sor.

Az ígét az ipolysági lelkipásztor, jelen sorok írója hirdette a napi igeszakasz, az *1Jn 4,2* alapján: ha az Istenre nézünk, lassanként elmarad az ítélkezés, mert meg tudjuk bocsájtani, el tudjuk engedni sérel-

meinket. De megváltozik az ember iránysága is, minél közelebbi kapcsolatban van valaki az Istennel. Mivel Ő kapott Istentől többet, ő is adni akar. S aki ad, annak az ige szerint adatik még több. Megtartásunknak ez az egyetlen lehetősége. Ha a gyülekezet nem adja magát, nem megy ki a világba az evangéliummal, úgy ahogy Krisztus is eljött ebbe a világba, akkor készíthetjük a templomajtó kulcsát, hogy bezárjuk. Adjuk azt a talentumot Isten szolgálatába, amit Tőle kaptunk. Kérjük

Erős vár a nyelv Kiosztották a Jakab István-díjat

A komáromi Selye János Egyetem Református Teológiai Karának a diplomaosztó és tanévzáró istentisztelettel egybekötött ünnepi alkalmán adták át a Jakab István-díjat. Az év elején meghirdetett pályázatra öten jelentkeztek prédikációval.

Jakab István-díj elnevezéssel Jakab István özvegye, Jakabné Lelkes Ilona még 2015-ben alapítványt hozott létre a Selye János Egyetem Református Teológiai Kara és a Sárospataki Református Teológiai Aka-

démia hallgatói számára, amellyel Jakab István nyelvész emlékének kíván adózni. A két egyetem kiválasztására nem véletlenül esett a választás. Jakab István egy ideig Sárospatakon tanult, sőt egy évig teológushallgató is volt a teológián, majd később, a nyugdíjas éveiben retorikára és magyar nyelvre tanította a komáromi teológusokat.

Az alapítvány célja az volt, hogy évente az „Erős vár a nyelv” feliratú éremmel

és díjban részesítse azokat a teológushallgatókat, akik önálló prédikációírásban és a magyar nyelv tiszta, szabatos és stílusos használatában kiemelkedően teljesítenek. A meghirdetett pályázatra öten jelentkeztek, ketten Komáromból, hárman pedig Sárospatakról. A pályaműveket 2016. május végéig az alapítvány kuratóriuma által megbízott szakértői bizottság bírálta el.

Az első helyen Takács Klaudia, a Református Teológiai Kar elsőéves doktorandusz hallgatója végzett, aki az „Erős vár a nyelv” feliratú érem mellé egy 250 eurós pénzbeli jutalmat is kapott, amit a kar tanévzáró ünnepségén vette át. **Iski Ibolya**

Diplomaosztó az SJE Református Teológiai Karán

Június 19-én a komáromi református templomban került sor a Selye János Egyetem Református Teológiai Karának ünnepélyes diplomaosztó és doktoravató közgyűlésére. A Jer 29,23 alapján **Bernhard Kaiser** egyetemi docens prédikált.

Baccalaureátusi címet a missziológia, diakónia és szociális gondoskodás szakon **Bobvosné Skarba Adrianna**, **Gál Mária**, **Sándor Tihamér**, **Végső Melinda**, **Vörös Mária** kapott. Magiszteri címet a református teológiai szakon nyolcan szereztek: **Bobvos Gergely Máté**, **Demeter Bence Sebestyén**, **Fazekas István**, **Kovácsné Smatarla Ibolya**, **Pospíšil Miklós**, **Mé-**

nessy Magor, **Szegedi Gergely**, **Szűcs László Zsolt**.

Kálmán Csaba *A Dunántúli Református Egyházkerületben folyó református cigánymisszió* című rigorózus munkájáért megkapta a teológia doktora címet. **Babits Antal** *A proto-transzcendentális érvelés ezoterikus „axiómái” Maimoni útmutatójában*, **Erdélyi Anita** *A németországi ifjúsági egyházak és lehetséges impulzusaik a Szlovákiai Református Keresztény Egyház ifjúsági munkája számára*, **Haris Szilárd** *A Szabad-e az ember? Az emberi akarat a reformáció, a humanizmus és a neurobiológiai determinizmus megítélése szerint*,

Tömösközi Ferenc *A komáromi református egyházmegye története 1918–1938 között*, **ifj. Bándy György** *a Comenius és Magyarország* címmel írt doktori értekezéséért átvehette doktori oklevelét.

Tóth János rektor rektori díjban részesítette a tanulmányai folyamán a legjobb tanulmányi átlagot elért **Bobvos Gergely Mátét**. A legjobb záró dolgozat díjában pedig **Kovácsné Smatarla Ibolya** részesült.

Lévai Attila dékán bejelentette, hogy a 2016/17-es tanévtől új tanulmányi program indul a levelezői tagozaton, kétéves mesterképzés a missziológia, diakónia és szociális gondoskodás szakon. **—ra—**

Életének 79. évében elhunyt Kovács Géza volt ipolypásztói lelkipásztor. Temetésére 2016. június 7-én került sor az ipolypásztói református templomban.

Kovács Géza 1937. február 24-én született Nagyölveden, földműves családban. Itt nevelkedett öccsével, s itt kezdte tanulmányait, ami a prágai Károly Egyetem Teológiai Karának elvégzésével fejeződött be. Lelkészi szolgálata Ipolypásztóhoz és a környező gyülekezetekhez kötötte, 1961-től 2008-ig teljesített itt szolgálatot. A gyülekezet emlékeztében él, ahogy 1961-ben vonattal megérkezett Ipolypásztóra, s megkereste az akkori gondnokot, Zalabai Ferencet. Egy ideig náluk is lakott, amíg a parókiát lakhatóvá tette a gyülekezet, ahová családjával beköltözhetett. Hűséges felesége, Takács Ida a polgári foglalkozásán túl – egészségügyi nővér volt –, igazi papnéként fölkarolta a gyülekezet időseit, betegeit. Három fiúgyermekük született, Norbert és az ikrek, Arnold és Zsolt. Legidősebb fia családot alapított, két unokával ajándékozta meg szüleit. Szeretett felesége tíz évvel ezelőtt hunyt el. 2007-ben a tiszteletes úr nyugalomba vo-

KOVÁCS GÉZA (1937–2016)

nult és fiaival Ipolyszakállosra költözött. Betegségében fiai viselték gondját.

Nemcsak Ipolypásztón, hanem a környező gyülekezetekben is hosszú évtizedekig szolgált, Ipolypásztó leányegyházközségeiben, Ipolybéli és Zalabán, szórványegyházközségében Ipolyszakálloson, valamint Kisölveden, Nagypeszeken, Nemesoroszipán és volt idő, amikor még Ipolyságon is. Gyülekezetibe az időjárás viszontagságainak kitéve, és attól függetlenül kerékpárral járt.

Lelkész volt, de ha kellett kántor, ha kellett segédmunkás is volt, szívesen és önzetlenül segített mindenkinek. A szocializmus lelkesülőző időszakában a lelkeszi állása mellett elszegődött az oroszai cukorgyárba, hogy el tudja tartani családját.

Emberszerető szíve jó indulatával mindenkit testvérnek szólított, felekezetre való tekintet nélkül. Ha tudott, mindig adott. Mindenkinek. A sajtójából. Még hatalmas könyv-

tárát is szétosztotta. Szolgálati ideje 2007-ben, földi éveinek ideje 2016-ban járt le.

Temetésén nagyon sokan voltak. Megteltek az ipolypásztói református templom padjai. Családja, szerettei, barátai, egykori gyülekezteinek tagjai és a szolgatársak. Fazekas László püspök a 2Kor 4,6–14 versei alapján hirdette Isten vigasztalását a gyászolók felé, kiemelve azt az erőt, szeretetet, kitartást, állhatatosságot, ami jellemző volt a tiszteletes úr szolgálatára és életére is. Kassai Gyula esperes méltatta ezt a szolgáló életet. A szolgatársak vitték ki koporsóját a templomból az autóhoz, s a gyászoló sokaság gyalog, vigasztaló halotti énekeiket énekelve kísérte végig a falun a temetőkertbe, ahol a helyi lelkész (jelen sorok írója) hirdette a föltámadás evangéliumát.

Nekünk, itt maradtaknak marad az emlékezés és az, hogy imádkozunk magukra maradt gyermekeikért, s folytassuk mindazt a szolgálatot – szétosztva az Úrtól kapott szeretetet –, amit tiszteletes úr egész életén keresztül végzett.

Ambrus Erika

Nemzeti ünnep. Június 4-én, a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából Magyarország közméltóságainak és a Honvédelmi Minisztériumnak meghívásából Fazekas László püspök részt vett Budapesten a Parlament előtt a Kossuth-téren Magyarország nemzeti lobogójának katonai tiszteletadással történt felvonásán, amelyen jelen volt Áder János, Magyarország köztársasági elnöke is. Ezt követően a Magyarország Házában ünnepi megemlékezésre került sor, amelyen Szilágyi Péter, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára mondott beszédet.

HEKS-projekt. A svájci segélyszervezet jóvoltából 51 gyermek részvételével gyermeknap zajlott június 4-én a szalóci parókia udvarán. Vegyes csoportokban (kicsik, nagyok, romák, nem romák), jó hangulatban zajlott a verseny.

Bibliaismereti verseny. A Padánybögellői társegyházköztségben június 11-én második alkalommal zajlott az alapiskolások bibliaismereti versenye. József és testvérei volt a téma. Az alkalmon tizennyolc gyermek vett részt, akik négy csoportban versenyeztek. Másnap, a vasárnapi istentiszteleten került sor az eredményhirdetésre.

HEKS. Június 20-án látogatást tett egyházunkban Matthias Herren, a HEKS svájci segélyszervezet közép-kelet-európai megbízottja. Vele együtt érkezett Angela Elmiger, aki a nyár folyamán veszi át tőle ezt a feladatot. Tóth Zsuzsanna, cigánymissziós megbízottunk jelenlétében megtekintettük a Csatán (lévai járás) lévő cigány közösségi házat, ahol szintén elindulhat az a projekt, amelyet a svájci segélyszervezet támogat. Megtekintettük az Oroszán épülő új templomot is. Vendégeink útja aztán Magyarországon folytatódott tovább.

Konferencia. Június 24-én a tiszántúli egyházkerület nőszövetségének a konferenciája zajlott Debrecenben. A csaknem ötszáz résztvevő jelenlétében a Nagytemplomban zajló istentiszteleten egyházunk püspöke szolgált igehirdetéssel. Dr. Gál Botondné, a nőszövetség elnöke köszöntötte a résztvevőket, majd Bodó Sára tanszékvezető, egyetemi docens tartott előadást a II. Helvét hitvallás jelentőségéről a mindennapokban. Egyházunk nőszövetségének elnöknője, Györky Szilvia alsómihályi lelkipásztor röviden bemutatva egyházunkat, hitvalló életünkről és a kihívásokról szólt. Az alkalom úrvacsorával egybekötött istentisztelettel ért véget.

Állami meghívás. Június 30-án Igor Adamec, a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma egyházi ügyekkel foglalkozó, újonnan kinevezett államtitkára találkozóra hívta a történelmi egyházak képviselőit a pozsonyi Hotel Arcadia különtermébe. A találkozón az államtitkár kifejtette, hogy fontosnak tartja az egyházak munkáját és szeretné a megfelelő konstruktív együttműködést előmozdítani. Megjegyezte, hogy az egyházak finanszírozásának terén mihamarabb szeretne előrelépni, egyeztetve az egyházakkal. A munkaebédrel egybe-

kötött megbeszélést kellemes hangulat jellemezte.

Generális Konvent. A Magyar Református Egyház Generális Konventje július 5-én és 6-án Kassán tartja ülését. A Generális Konvent ünnepi istentiszteletét a reformata.sk honlap július 5-én 18.00 órától élőben közvetíti a kassai református templomból.

A Pátria rádió református műsorai:

Július 24-én, a 7.05-kor kezdődő Világosságban Kassai Gyula barsi esperes, lévai lelkipásztor a vakon született szombatnapi meggyógyításának üzenetéről szól a hallgatókhoz.

Augusztus 7-én a Világosságban Kendi Csaba zempléni esperes, bacskai lelkipásztor a meggyógyított vak hitéről és a farizeusok vakságáról szól a hallgatókhoz.

Augusztus 21-én, a 7.05-kor kezdődő Világosságban Dukon András pozbai lelkipásztor a jó pásztor Jézusról osztja meg igei üzenetét.

Szeptember 4-én a Világosságban Ficzer Tamás nyitrai lelkipásztor arról szól igei üzenetében, hogy Jézust istenkáromlásért akarják megkövezni.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 13.00.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: Kis Lucia

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia

Előfizethető a református lelkészi

hivatalokban és a szerkesztőség

címén.

Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre

4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: ksz@reformata.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax

és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem

küldjük vissza, rövidítésük és szerkesz-

tésük jogát fenntartjuk. A tudósítások

teljes terjedelemben megtalálhatóak a

www.reformata.sk honlapon.

Nyomdai előkészítés: Kis Lukács

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09

Pályázat

A Sók-szelőcei Református Egyházköztség a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház 3/2012-es számú, a lelkészek választásáról szóló törvénye 6. § (2) bekezdésével összhangban pályázatot hirdet a megüresedett első lelkészi állás betöltésére. A gyülekezet – melynek a liturgiában használt nyelve a magyar – a lelkésznek biztosítja a teljes gyülekezeti fenntartású lakhatást, az egyéb juttatásokat pedig díjlevélben határozza meg. A gyülekezet elvárja a gyülekezeti lelkészi szolgálattal járó általános szolgálatok teljes körű és önálló ellátását. Pályázhatnak mindazon lelkészek, akik teljesítik a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház általános érvényű belső jogszabályai idevonatkozó rendelkezéseit. A gyülekezet örömmel venné, ha a pályázó lelkész hitét szeretetben megéli, az ifjúsággal és a gyermekekkel örömmel foglalkozó, jó énekes, a közéletben aktív és a kulturális életben pedig tevékeny személy lenne.

Benyújtandó dokumentum: részletes szakmai önéletrajz a lelkészi szolgálatban eltöltött évek feltüntetésével, valamint pár pontban felvázolt tervek és célkitűzések a gyülekezet-építéssel kapcsolatban.

Pályázati határidő: **2016. augusztus 31.**

A meghívással megbízott gondnokok neve és elérhetősége: Czanik Miklós – 0903/211 926 és Rész Attila – 0903/429 281.

A pályázatokat magyar nyelven az alábbi címre kell beküldeni: Református Lelkészi Hivatal, 925 72 Sók-szelőce 385.

A borítékon kérjük feltüntetni: „Pályázat”.